

Rudolf Mosse
S. A.

Str. Reg. Maria No. 16 Tel. 4-13

és a

Lloyd Express

Str. Gelnu No. 20. Telefon 14-55

hirdetési ... vesznek fe

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Sztáda Baron L. Pop (Brassai-u.) 10.
Telefon 9-77.

Prób. telefon (nyomda) 187.

1929
November 1 Péntek
5690 év Tisri 28

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

1929 október 31

delések

ZSIDÓ vallásu minden főszojt jó bizonyítvánnyal november 1-re felvesz Deutsch Jenő Oradea, Ezredv. emléktér 14.

FRANCIA és német órákat ad a legjobb metodus szerint Rothné, Piata Unirii (Főtör) I. emelet.

MINDENNAP frissen fejt kóser tehen és bivalytej, tejszín, tejföl, vaj és túró k. ható Schwartz Ignácánál, Str. Iuliu Maniu volt (Szentegyház-u) 24.

EGY jó állapotban lévő télikabát olcsón eladó. Magyar-utca 50, Szuterén.

JÓ állapotban lévő immenzius mikroszkópot keresek sürgősen megvételre. Dr. Hirsch Charlotte, Cluj, Str. Iasiilor 16.

papirgyár
más sal

rnh.
ROS

olozsvár

vi szezonra

égletét már

delje meg

kurs

ind zu Alba-Julia such
der zugleich vor
sein soll.
Offerte, versehen
und Zeugnisse
Lebensführung
den netst Angabe des
andes und der Gehalte
gefertigten Vorstand
ist sofort zu besetzen.
1929.

Fuchs Nándor
Präses.

ügynökség

10-17

ly autófuvarozást
és áranyban olcsó
ink. Bármilyen ügynök-
yletet pontosan intézzünk
nyit-tér 21 szám.)
(th cég mellett.)

Kampány és ellen- kampány

Nem is egészen két hét múlva egy esztendője lesz annak, hogy a régens-
tenács a nemzeti parasztpártot hívta a ha-
talomra. Csaknem tizenegy hónap választ
el az általános választásoktól, amelyeken
a nemzeti parasztpárt megsemmisítő győ-
zelmet aratott. És csodálatosképpen ellen-
ezki körökben máris kormányválságról
beszélnek és már alkusznak a kormány-
ntódlás bérére. Averescu tábornok több-
tében eltemetett és most poraiból feltá-
madni látszó pártja veri a legerősebben
az ellenzéki nagy dobót. Az elmúlt va-
sárnap néma demonstrációt rendeztek az
Averescu-párt hívei a fővárosban, amit
november 27-ikén ugynevezett hangos de-
monstrációknak fogtak követni az ország
számos centrumaiban. Averescu tábornok
ezt úgy nevezi, hogy kormánybuktató
akció és azt hiszi, hogy a kormányon be-
állítható állítólagos disszermóniák siettetni
fogják a nemzeti parasztpárt hatalmi vég-
zetét.

A politikai élet körforgásában nem tör-
tén tehát semmi fennakadás. Még nem
is olyan régen a nemzeti parasztpárt ren-
dezte ezeket a demonstrációkat, amelyek
annak idején valóban tömegmozdulások
jellegét öltötték magukra. A nemzeti pa-
rasztpárt most kormányon van, míg az
ellenzéki pártokon a sor ezuttal, hogy
szponzorosítják és politikai energiáik transz-
formálják azokat az elégedetlenségeket,
amelyek minden kormányzásnak, még a
legideálisabbnak és legjobbnak is elkerül-
hetetlen velejárói. Had lássuk csak, mire
és támaszkodik az ellenzéki tábornok ez
a harcias megmozdulása? 1928 december
12-ikén az általános választások alkalmá-
val a nemzeti parasztpárti kormányra 2
millió 208 ezer 518 szavazatot esett, míg
a néppárt Jorgával koalizálva is csak alig
10 ezer 654 szavazathoz jutott. Vajon
eltételezhető-e, hogy az elmúlt tizenegy
hónap alatt oly radikális változás ment
volna végbe az ország közvéleményében
és oly hatalmas eltolódás keletkezett vol-
na a pártok közötti erőviszonyokban, hogy
a tömegek törekvéseinek és kívánságainak
exponensként léphet fel a milliós szava-
zatokkal hatalomra hozott nemzeti párti
kormányal szemben?

A népszerűség amint egy politikus szel-
lemesen megjegyyezte „fölkötött romlandó
portéka”. A tömegek és különösen a társad-
almi osztályhelyzetüknek eléggé tudatá-
ban lévő tömegek gyakran és szívesen
eserülnek bálványaik. A francia forradal-
om vezéreinek tragédiája, hogy örökön
elő dokumentumot szolgáltatott a tömeg-
szeretett hisztérikus változásainak illetően.
De ezeknek előrebocsátásával sem hiszük
azt, hogy egy év alatt annyira kimerültek
volna a nemzeti parasztpárttal szembeni
bizalom erőforrásai, hogy Averescu tábor-
nok a siker reményével vehesse fel a küz-
delmet a kormánnyal szemben. A nemzeti
parasztpárt ellendemonstrációkkal fog vá-
laszolni erre a kampányra és nem lehet
kétség aziránt, hogy nagyobb tömegeket
fog mozgítani a közigazgatás szervei segít-
ségével, mint a néppárti kortések. Annál
is inkább, mert a vojnicok megszervezé-
sével a nemzeti parasztpárt idejében gon-
doskodott arról, hogy a tömegek által
feléje sugárzott népszerűséget racionálisan
megszervezze.

Csak az fog tehát történni — hozzá-
tehetjük mindjárt: teljesen feleslegesen —
hogy a demonstrációra mindig kapható
naivak és amatőrök százai és ezrei fogják
a közeli hetekben rekedt kiabálni magu-
kat a kormány mellett, vagy ellen. Fele-
legesen elsősorban azért, mert a gazdasági
válság és különösen a stabilizáció nem

teljesen konszolidált volna a politikai, gaz-
dasági rezsim stabilitását követeli és a
külföld gazdasági és pénzügyi állapotának expo-
nensei egyáltalán nem rejti véka alá
idevonatkozó kívánságait.

Averescu tábornok azonban nem elég-
szik meg egy ellenzéki akció alkotmányos

kereteivel és polgárháborúval fenyege-
tözik. Nos, ezt a fenyegetőzést senki sem
fogja komolyan venni ebben az ország-
ban, aki csak ismeri a pártok közötti erő-
viszonyokat egyrészt és a román nép
józanágát másrészt. Az e fajta fenyege-
tőzés csak arra lehet jó, hogy ideig-óráig

témát adjon a sajtónak és azoknak, ak-
még gyönyörűséget tudnak találni a román
politikai élet a komolyan nem igen sokszor
nélkülözö megnyilatkozásaiban. A nemzeti
parasztpárti kormány nem ellenzéki akció
és nem fenyegetések, de kizárólag saját
hibái fogják megbuktatni.

Nem az arab tömeg, hanem az arab intel- ligencia ellensége a zsidó ujjáépítésnek

Wedgwood ezredes nagy sajtóexpozéja a „hetedik dominion” liga működéséről

London, október 31. Emlékeztetes, hogy
néhány hónappal ezelőtt a cionista moz-
galom angol barátai Londonban ligát ala-
kítottak Palesztinának egy hetedik brit
dominionná való átalakítására. (Seventh
Dominion League) A liga elnöke az Er-
délyben is jól ismert Josiah Wedgwood
ezredes, aki egyik legönzetlenebb és leg-
lelkesebb barátja a cionista mozgalomnak.
Wedgwood a napokban magához kérte
az angol főváros sajtójának jelentősebb
reprezentánsait és informálta őket a liga
munkájának mostani állásáról.

Wedgwood többek között a következő-
ket mondotta:

— Palesztina arab intelligenciája, akár
mozlin, akár keresztény, az országba be-
vándorolt zsidó intelligenciával szemben
ellenségesen érez. Am az arab intelligen-
cia nem jelenti az arab népet és az arab
nép nagyon jól tudja, hogy helyzete a
zsidó bevándorlás révén jelentékenyen
megjavul. Az arab és zsidó parasztság é-
zőtti viszony mindig jó volt. A városok
arab munkásai, valamint a falvak arab
parasztraj csak hasznot húztak a zsidó
bevándorlásból. A történelemben szinte
példátlan, hogy egy magasabb civilizáció

fölkött rendelkező elem kolonizáljon egy
országot anélkül, hogy szolgává süllyessze
az őslakosságot, vagy hogy elkergesse
őket.

— A palesztinai zavargások az angolok
számára új startolást kell jelentsen. Na-
gyon kívánatosnak tartom, hogy a brit
közvélemény most már lássa, milyen es-
hetőségek állanak előttünk, amikor egy
velünk szemben barátságos népet segítünk
ahhoz, hogy Palesztinát ujjáépítse. Két-
ségtelen, hogy a palesztinai közigazgatás
kevesebb barátságos magatartása is hozzá-
járul a zavargások kitéréséhez.

— Nagyon szeretném — folytatta
Wedgwood ezredes — ha a gyarmatügyi
hivatal nyilatkozatot tenne közre, hogy
ezentul együtt akar dolgozni a zsidókkal
és hogy Palesztina közigazgatása be van
állítva az ország népeivel való együtt-
működésre, nem pedig arra, hogy egy-
mástól elidegenítse ezeket a népeket. Kö-
veteléként kell felállítani, hogy minél
több zsidó kerüljön a rendőrség kötelé-
kébe, meg kell szervezni egy védőrséget,
olyant, amely ne lázadjon akkor, amikor
komoly védelemről van szó, mint ahogy
azt az arab rendőrség egy része az utóbbi

zavargások alkalmával megtette. Rend-
kívül fontos, hogy Palesztinában mi bé-
kés lakosság fölött rendelkezünk és kü-
lönösen fontos, hogy a zsidóság barátsá-
gát Nagybritaniával szemben megtartsuk,
Tiszta örület, hogy Palesztina adminis-
trációja egyre a zsidók ellen dolgozik,
ugy, hogy idővel szinte jelszóvá lett kö-
zöttük az angoloktól való szabadulás.
Amit ma cselekszünk, annak harminc év
mulva fognak mutatkozni a hatásai.
Nagyon szeretném, ha a hetedik brit
dominion ligája megmozdodna és be-
folyásolná Palesztina politikáját a Gyar-
matügyi Hivatalnál. Rá kell birta ezt a
hivatalt, hogy politikájában Palesztina
ujjáépítését kövesse és pedig abban az
irányban, hogy ez az ujjáépítés a zsidó
nép otthonának megteremtésére vezessen.
A Gyarmatügyi Hivatal meg lehet győ-
ződve róla, hogy ez a Palesztinában élő
arab lakosságot semmiképpen sem károsít-
hatja meg.

A sajtóankéten sir Robert Hamilton,
az alsóház egyik tagja szintén beszélt és
annak a kívánságának adott kifejezést,
hogy a Liga dolgozzon az arabok és
zsidók közötti jóviszony helyreállításán.

Clementel kijelentette, hogy vagy gyorsan alakít kormányt vagy sehogyan

Az új dezignált miniszterelnök és a baloldal felé orientálódók. Politikai körökben kedvezően fogadják Clementel tárgyalásait

Páris, október 31. A francia kor-
mányválság Clementel dezignálása foly-
tán új éptáphoz érkezett. Clementel de-
zignálásának legérdekesebb fordulata az,
hogy ő maga is a baloldal felé orien-
tálódik és első megbeszélésein Caillaux
is jelen volt. Téves tehát az a hirdetés,
hogy Clementel egy új Poincare-kor-
mányt akar alakítani Poincare nélkül.
Clementel a dezignálást Doumergue
első barátságára való tekintettel fo-
gadta el.

A francia kormányalakításra vonat-
kozó újabb eseményekről a következő
tudósítások számolnak be:

Baloldali orientáció.

Páris, október 31. Clementel szenátor
a szenátus pénzügyi bizottságának el-
nöke a kormányalakítási megbízás vé-
tele után a lapok munkatársai előtt ki-
jelentette, hogy harminc éves barátság
füzi őt Doumergue köztársasági elnök-
höz s már csak ezért sem hárihatta
el magától a megbízást. Hangoztatta,
hogy mindent el fog követni, hogy fel-
adatának eleget tehessen.

Az a szándéka, hogy a demokrá-
tus baloldal támogatásával ala-
kítsa meg kormányát

és a széleskörű ruplikánus kiengesztel-
tődés politikáját akarja megvalósítani.

Arra a kérdésre, hogy hosszantartó tár-
gyalásokat kíván-e folytatni a kormány-
alakítás kérdésében, Clementel azt vá-
laszolta: vagy gyorsan alakítok kor-
mányt, vagy sohasem. Az új dezignált
miniszterelnök felkereste a szenátus és
a kamara elnökeit, majd politikai vezet-
tőférfiakkal folytatott megbeszéléseket.

Briandnak kell maradnia to-
vábbra is külügyminiszter-
nek.

Páris, október 31. Clementel a késő
esti órákban látogatást tett. Doumer-
gue köztársasági elnökkel, majd utána
politikai barátait fogadta lakásán. A
sajtó képviselőinek kijelentette, hogy
bizik abban, hogy kormányát még ma
estére sikerül megalakítani.

A Petit Parisien rámutat arra, hogy
a törvényhozó testületek összes pártjai-
nak egyhangú állásfoglalása alapján
Briandnak kell lennie az új kormány
külügyminiszterének.

A lap szerint Clementel magának
a kereskedelmi tárcát tartja meg
és Cheron, a lemondott Briand-kor-
mány pénzügyminisztere megmarad
a helyén.

A lap a radikálisoknak a belügyi és
igazságügyi tárcát szánja.

Az Echo de Paris szerint Tardieu is
benne marad a kormányban, de a bel-

ügyi tárca helyett valószínűleg vagy a
hadügyi, vagy a tengerészeti tárcát vál-
lalja. A lap szerint Loucheur megtartja
a munkaügyi minisztériumot.

Clementel most 65 éves, 1900-ban vá-
lasztották először képviselővé. Főként
pénzügyi és gazdasági kérdésekben spe-
cializálta magát, többször volt minis-
ter, így Herriot kormányában pénzügy-
miniszter is. 1920-ban választották be
a szenátusba.

Caillaux és Dauidier Clemen-
telnél.

Páris, október 31. Clementel ma dél-
előtt több politikus látogatását fogadta.
Felkeresték Caillaux és Bienvenu-Mar-
tin szenátorok, akikkel hosszabban
tárgyalt. Délben Dauidier jelent meg
Clementelnél megbeszélésre.

Politikai körökben kedvezően fogad-
ják Clementel tárgyalásait.

Valószínű, hogy baloldali orien-
táció középpártiak is részt fognak
venni a megalakítandó kormány-
ban.

Dél előtt a politikában nagy volt az
élénkség. Az összes pártok értekezle-
ket tartottak, amelyen a helyzetet meg-
vitaták. A baloldali pártokban és a
középalakulásokban reményeket fűznek
Clementel vállalkozása irányában.

Vajda belügyminiszter visszautazott Bukarestbe : a kormányban helyreállt a béke

Még november 10-ike előtt átszervezik a kormányt. A liberálisok páfordulása a régensherceg ellen

Kolozsvár, október 31. (Az Uj Kelet tudósítójától). Vajda belügyminiszter a csütörtök esti expresszrel visszautazott Bukarestbe. A belügyminiszter, aki hivatala Bukarestben, lakása és családja Kolozsváron van, havonta többször szokta tenni a Bukarest és Kolozsvár közötti utat és így nem szokott a szászvárosba menni a hivatalos társasági és szociális céljaira. Vajda miniszter Kolozsvárról visszautazott Bukarestbe az elutazás céljára, hogy a belügyminiszter Bukarestből Kolozsvárra, vagy Kolozsvárról Bukarestbe utazzon. Most még is különös jelentősége van ennek a félmondatnak. Vajda miniszter Kolozsvárról visszautazott Bukarestbe az elutazás céljára, hogy a belügyminiszter Bukarestből Kolozsvárra, vagy Kolozsvárról Bukarestbe utazzon. Most még is különös jelentősége van ennek a félmondatnak.

Az ellenzéki sajtó napokon keresztül abból a szociális céljaira. Vajda miniszter Kolozsvárról visszautazott Bukarestbe az elutazás céljára, hogy a belügyminiszter Bukarestből Kolozsvárra, vagy Kolozsvárról Bukarestbe utazzon. Most még is különös jelentősége van ennek a félmondatnak.

Minden felszínre került kombináció közlül a legvalószínűbb, hogy belügyminiszternek Iuniannal, Madgearuval és egyik alminiszterével Mirtoval támadt nézeteltérése. Ezek a nézeteltérések sokrétűek és bonyolódottak. Részben általános politikai kérdéseket, részben a nemzetipárt és parasztpárt kölcsönös hegemoniára törekvést illették. Ez általános természetű dolgokon felül ott állott nyílt kérdőjelként a lupényi vérengzés és a bukaresti rendőrség szadista veréseinek túlságosan hosszú ideig szankció nélkül maradt ügye. A parasztpárti vezérek, akiknek demokráta lelkiismeretét túlságosan nyugtalanította, hogy a fölöttébb kényes ügyek doszárait még mindig nem zárták le kemény szankciókkal, a fejt követelték néhány főfunkcionáriusnak, közöttük első helyen Rozvan prefektusnak, akihez a belügyminisztert gyöngéd barátság szálai fűzték.

Alighanem leginkább ezért hagyta faképnél a belügyminiszter Bukarestet és kolozsvári magányában passzív rezisztenciában várta be, míg a minisztertanács — néltárlé — elvégzi a szankciók munkáját. A minisztertanács el is rendelte az összes büntösek talált tisztviselők menesztését és az arról szóló dekrétumot külön futár hozta Kolozsvárra, hogy Vajda miniszter, aláírásával, a törvény erejére emelje. Vajda miniszter ma délelőtt rátette kezéjére a kétségtelenül történelmi jelentőségű okiratokra és ezzel a konfliktus önmagától feloldódott. A belügyminiszter este hét órakor vonatra ült, hogy holnap reggel kezét szorítson Madgearuval, Iuniannal és Mirtoval. A béke helyreállt.

Joanitzescu magának követeli a munkaügyi tárcát

București-Bukarest, október 31. Az „Adeverul“ ma délutáni számában Scrutator, az ismert nevű bukaresti publicista cikket ír a kormányát szervezés kérdésével kapcsolatban. Maniu miniszterelnök Bukarestbe való visszaérkezéssel — mondja a cikk — megkezdődtek a kormány átszervezésére vonatkozó döntő tanácskozások. Három ténnyel kell a tanácskozásokkal kapcsolatban leszögezni:

1. A kormány átszervezése november 10-ike előtt minden körülmények között megtörténik és november 15-én már az átszervezett kormány jelenik meg a parlament előtt.
2. A kormányon belüli nehézségeket sikerült eliminálni. Vajda belügyminiszter és Iunian igazságügyminiszter közötti konfliktus a napokban megtörtént kimagyarázkodások révén elintézt nyert.
3. Azok a másodrendű és minden kormányzással elkerülhetetlenül ve-

járó nehézségeket a közeli napokban hozandó tárgyalások eliminálni fogják. A cikk megállapítja, hogy az átszervezés a kormány felújításán kívül azt a célt is szolgálja, hogy harmóniát teremtsen s egyseget hozzon létre az egyes miniszteriumok vezetésében. Ennek megfelelően D. R. Ioanitzescu — aki Mirto belügyi alminiszterrel állandóan feszült viszonyban volt, el fogja hagyni a belügyminiszteriumot s az egyesített munka és egészségügyi miniszterium élére kerül, ahol dr. Iuliu Moldovan fogja alminiszteri

rangban az egészségügyek vezetését elvélni. Madgearu pénzügyminiszter lesz. A „Curentul“ D. R. Ioanitzescunak egy nyilatkozatát közli a kormány átszervezésével kapcsolatban. A nyilatkozat érdeklőssége abban áll, hogy Ioanitzescu a nyilvánosság előtt magának követeli a munkaügyi tárcát vezetését és felhívja kivánságának támogatására, hogy egész életét a munkaügyi problémák tanulmányozásának szentelje, ő az a politikus, aki a legtöbb munkaügyi kérdést érintő és tárgyaló szakművet dolgozott ki s ahogy ellen-

zéki képviselő korában is az összes munkaügyi miniszterek megkonzultálták, bár-mikor volt szó a munkaügyi törvények kidolgozásáról.

Az „Universul“ tegnapi számában „kötelességet és kötelezettséget“ cím alatt cikl látott napvilágot, amely nyilvánvalóan Miklós régenshercegre célozva leszögezni kívánta azt, hogy mindenki a kellő tisztelettel és respekttal tartozik annak a méltóságnak, amelyet az ország életében betölt. Az „Adeverul“ az „Universul“ cikkével foglalkozva, megállapítja, hogy a liberálisok, ugylátszik új magatartást vettek fel, Miklós régensherceggel szemben, mert az „Universul“ cikket nem lehet epyébnék tekinteni, mint a liberális párti vezetők álláspontjának kifejezését.

Milozí, a bukaresti rendőrprefektúra igazgatója nem hitte, hogy felfüggesztik állásától,

mert a bukaresti rendőrségen megpiszkáltak egy jött-ment senkit

București-Bukarest, október 31. A belügyminisztérium mellett működő felelősen felelős két hét múlva fogja tárgyalni a Saul Salomon megverése miatt a minisztertanács által felfüggesztett Milozí bukaresti rendőrprefekturái igazgatót és Panova rendőrkormányzó ügyének tárgyalását. Érdekes, hogy Ioanitzescu belügyi alminiszter felhívta Milozít a miniszterelnökségi palotába azon az estén, midőn a minisztertanács a verkedő rendőrprefekturái igazgató sorsa fölött döntött. Ioanitzescu még a minisztertanács megkezdése előtt nyilatkozat aláírására kérte fel Milozít, amelyben ez lemond áll-

sáról. Milozí a nyilatkozat aláírását megtagadta és az újságírók kérdésére a következőket mondotta:

— Tagadom, hogy Saul Salomont megvertem. De ha ez meg is történt volna, senki nem tudja bizonyítani, hogy Salomonhoz egy ujjal is hozzányultam. Nem hiszem — mondotta ezután Milozí az újságírók kérdésére — hogy a minisztertanács fel fog függeszteni. Nem tudom elképzelni, hogy felfüggesztik a bukaresti rendőrprefektúra igazgatóját azért, mert egy ilyen jött-ment senkit megpiszkáltak a rendőrségen.

Mialatt Milozí és az újságírók között

ez a diskurzus folyt, kijött a minisztertanácsról a kormány egyik tagja, aki kijelentette, hogy Milozít minden valószínűség szerint fel fogják függeszteni.

— Akkor majd a bíróság fog engem felmenteni — mondotta erre Milozí — mert senkisé nem tudja bizonyítani, hogy és Salomont megvertem.

— De hiszen a rendőrségen mindig tanu nélkül rendezik a veréseket — mondották az újságírók.

— Hát hogyan akarják másképp, hogy a vádlottak valljanak? — reprimánda erre Milozí, aki már a fenti nyilatkozatok alapján is megérdemelte volna sorsát.

A Wall Street környéke átkozódó férfiakkal és jajveszékélő nőkkel van zsufolva

A tőzsdekrach miatt nemcsak Newyorkban, hanem az egész amerikai vidéken számtalan öngyilkosság történt

Három napig zárva tartanak a tőzsdén, hogy a tisztviselők kialudják magukat. A kontremin vezére egy nap alatt húsz millió dollárt keresett

Ujabb hírek szerint megfordult az irányzat a newyorki tőzsdén

Newyork, október 31. A tőzsde ma szilárdabban indult. Ujabb áresések nem voltak, sőt egyes értékekben lassu arólyan emelkedés állott be, amely a zárlatig el-tartott. Pénzügyi körökben általános a vélemény, hogy a tőzsdépanikban az összes papírok mályen belső értékük alá estek s most már a tendencia csak felfelé irányulhat. Az „American Press“ több vezető amerikai bankár és tőzsedebizományost szólaltatott meg, akik közül többben az Angol Bank kamatlábemeléseinek tulajdonítják a példátlan áreséseket. A „Newyork Herald“ szerint tíz nap alatt több régi tőzsedecég ment tönkre, mint eddig évtizedek alatt. A válság miatti öngyilkosságok és az izgalom folytán be-állott hirtelen elhalálozások igen számo-sak. A kisemberek hangulata még mára sem nyugodott meg. A Wall Street környéke változatlanul zsufolt volt átkozódó férfiakkal és jajveszékélő nőkkel, akik egy izben zavargást inszenáltak s a rendőrségnek kellett közbelépnie.

As európai tőzsdék csak ezután fogják megérezni a newyorki krachot

London, október 31. Az Evening Standard newyorki tudósítója jelenti, hogy a kanadai vasutársaságok papirjai a mai tőzsdén magasabb javulást mutattak, mint az amerikai társaságok részvényei. A tudósító szerint az amerikai cséltörzst nehezen fogja kiheverni a veszteségeket. Az Evening Standard kommentárjában ismerteti a newyorki áruhanásnak az európai tőzsdékre gyakorolt hatását, amely jórészt még csak ezután fog mutatkozni, de már is igen jelentékeny ez a hatás Brüsszelben, Párisban, Berlinben és Amsterdamban. A lap annak a reményének ad kifejezést, hogy az angolok nem fogják elveszteni a londoni tőzsdén a fejü-

ket, bár a hét vége elé londoni gazdasági körökben is némi aggodalommal tekintenek.

Csőd fenyegeti a színházakat és mulatóhelyeket.

London, október 31. A newyorki tőzsde ma csak déiben nyit s holnap, továbbá szombaton és a jövő hét keddjén zárva tartják. Az intézkedésnek az az indító oka, hogy a tisztviselők az utóbbi napokban sokszor hetvenkét óráig egyhuzamban voltak szolgálatban s az alvás nélküli lázas munkában teljesen kimerültek. A vezetőpapírokból tegnap hét-harminc pontig terjedő feljavulás volt. Zárlatkor a hangulat bizakodó.

A Newyork Herald közlése szerint vidékről is számos öngyilkosságról érkezett jelentés, melyeket a tőzsedekrach idézett fel. A lap szerint alig van színház, mulatóhely és előkelő üzlet, melyet az áruhanások meg ne rendítettek volna s többet közülük csőd fenyeget.

A „Daily Telegraph“ tudósítója pénzügyi és tőzsedei körökből kapott információk alapján szeptember 30-ika óta beállott arólyanvesztéseket ötven milliárd dollárra becsüli. A Rockefeller-csoport veszteségei felérnek egy kisebb állam háborus jóvátételi tartozásával. A Standard Oil csak az utóbbi napokban százmillió, George Becker, a First National Bank elnöke hatvan millió dolláros veszteséget könyvelhetett el. A kontremin vezére, Livermool bankár egy nap alatt huszonöt millió dollárt nyert, viszont ugyanennyi idő alatt a Fischer-testvérek detroitai autógyáros-cég százmillió dollárt veszített.

Lapzártakor jelentik. A newyorki tőzsdén a panikot ma a nagybankok energikus intervenciója következtében bizakodó hangulat váltotta fel. A vásárlások megélénkültek, az áruk egyre erőteljesebb emelkedő tendenciát mutatnak. A bizalom a részvényesek között helyreállt, a forga-

lom ismét megélné. Pénzügyi körökben remélik, hogy ez a tendencia a newyorki tőzsdén állandósulni fog.

November 15-én nyílik meg

Kolozsvár legmodernebb garázs a Központi gézfűtés, Téli mosó Teljesen különálló boxok Benzin és olaj eladás

„AUTÓ-BOX“ garázs

Ciuj, (Kolozsvár) Calea Moșilor 60. sz. (v. Monostori-ut.)

Tulajdonos: DR. I. MEZEI

— Bombamerényletet hiusított meg az eső luxemburgi igazságügyi palota ellen. Luxenburgból jelentik: A luxemburgi igazságügyi palota ellen bombamerényletet kíséreltek meg. A palota egyik ablakában tegnap este bombát találtak, amely puskaporral töltött bádogdobozból állott. A bomba gyújtószinóját az eső szerencsére elzárta, ugyhogy a pokolgép nem robbant föl. A luxemburgi hatóságok véleménye szerint a bombamerénylő minden bizonnyal olasz emigráns, aki a merénylettel, ugy látszik, befolyásolni akarta a luxemburgi bíróság tagjait. Az igazságügyi palotában a legközelebbi napokban tartják meg a főtárgyalást a luxemburgi olasz követ gyilkosa ügyében és kétségtelen, hogy a merénylet ezzel a főtárgyalással függ össze.

er S.
kerkezett társulata
osí Színházban)
osí Színházban)
KELET-ben

A kolozsvári helyicsoport Balfour-ünnepélye

Mint már közöltük, szombaton este fél 9 órakor tartja meg a kolozsvári helyicsoport az Unitárius Kollégium dísztermében a Balfour-deklaráció 12 ik évfordulójának emlékünnepélyét, melyen dr. Abeles Ottón kívül az összes pártok szónokai, az Ifjúsági Blokk nevében pedig Strausz Béla fogják a nap jelentőségét méltatni.

Az ünnepélyen impozáns módon fog megnyitkozni a zsidóságnak a Balfour-deklarációhoz való törhetetlen ragaszkodása és Palesztina felépítésére irányuló megingathatatlan akarata.

Kun Béla kerül Bucharin helyébe a kommunista párt végrehajtóbizottságába

Kovná, október 31. (Az Uj Kelet tudósítójától). Moszkvai jelentés szerint, a kommunista párt végrehajtó bizottsága január első napjaiban plenáris ülést tart, amelyen meg fogják beszélni azokat a módosításokat, amelyek szerint új alapokra helyezik az egész orosz kommunista mozgalmat.

Beavatott helyről származó értesülések szerint, Bucharin helyére Kun Bélát fogja állítani a kommunista párt végrehajtó bizottsága.

Zsákba varrva találták meg Bukarestben egy gyümölcskereskedő megcsönkített holttestét

București-Bukarest, október 31. Egy héttel ezelőtt eltűnt lakásáról Renghea Joan bukaresti gyümölcskereskedő. A nyomozás során megállapítást nyert, hogy a gyümölcskereskedőt meggyilkolták. Borzalmasan megcsönkített holttestét zsákba varrva találták meg Bukarest egyik külvárosában. A bukaresti rendőrség széleskörű nyomozást vezetett be, amely ma eredményre vezetett. A rendőrség letartóztatta Petre Constantin munkást és az ezzel vadházasságban élő Florica Munteanun, akik ellen a gyilkosság gyanúját az is alátámasztotta, hogy a holttestet a lakásuk közelében találták meg. Első kihallgatásuk alkalmával Petre Constantin és szeretője egymásra igyekeztek háritani a gyilkosság ódiáját, midőn azonban a tett helyszínére vezették őket, Florica Munteanu sírógörcsöket kapott, majd bevallotta, hogy a gyümölcskereskedőt ő ölte meg.

Renghea találgára hívta egy korcsmába Florica Munteanun. Ez megbeszélte Constantinnal, hogy meggyilkolják és kirabolják a gyümölcskereskedőt. A korcsmából a gyümölcskereskedő és Florica Munteanu egy elhagyott raktárhelyiségbe mentek, ahol már előre elrejtőzött Petre Constantin. Egy előkészített fejszével Florica Munteanu fejbégátta a gyümölcskereskedőt, aki azonnal elveszítette eszméletét, mire két másik ütessel megölték. Ezután a holttestet be akarták varrni egy zsákba, ez azonban kicsinek bizonyult. Florica Munteanu és szeretője előbb a gyümölcskereskedő fejét vágta le a fejszével, utóbb lábait, majd kezeit is levágták, hogy a holttestet a zsákba begyömöszölhessék.

A cionista irodalomból:

Friedmann: Das Leben Theodor Herzl 60 (125 lei helyett)
Herzl: Tagebücher I. (vászonkötésben) L 450 II. 450
" Das neue Ghetto lei 33
Schlésinger: Einführung in den Zionismus 35 (90 lei helyett)
Sokolow: Geschichte d. Zionismus 225
Brod: Sozialismus und Zionismus 33
Margulies: Kritik der Zionismus I-II 40 L (135 helyett)
Galber: Zur Vorgeschichte d. Zionismus 270
Pinsker: Autoemanzipatio 20
Rappin: Die Juden der Gegenwart Lei 63
Zlocisti; Moses Hess 120
Megrendelhetők az Uj Kelet könyvosztályában

MacDonald ma reggel Londonba érkezik

Az új bányatörvényjavaslat főbb rendelkezései

Javaslatot nyújtottak be az angol alsóházban a halálbüntetés eltörlésére

London, okt. 31. Az angol belpolitikai élet a parlament megnyitásával élénk-ségre kapott. Ez már a parlament tegnapi ülésén észrevehető volt, melyen Henderson megvédte az angol-orosz egyezményt. Macdonald utban van London felé s hazaérkezése még újabb lendületet fog adni a politikai életnek annál is inkább, mert már a legközelebbi ülések egyikén be fog számolni az Amerikában perfactuált flotta-megegyezésről.

Macdonald beszámolóján kívül a szénbányajavaslat az, melynek beterjesztését nagy érdeklődéssel várják a parlament pártjai. A javaslat körül valószínűleg heves viták fognak lezajlani. A javaslat főbb pontjai a következők lesznek: 1. A bányákban a munkaidő 1930 április hatodikától kezdve hét és fél óra. 2. A vállalatok tartoznak magukat alávetni a

bányatulajdonosok szervezete által megállapítandó termelési és eladási határozatoknak. 3. Kerületenkint ötfütagu tanács alakul, amely a vitás kérdésekben való döntésre nyer hatáskört. 4. A kerületi tanács határozata ellen a döntőbíróshoz lehet fordulni jogorvoslatért. 5. Az állam megválthatja a szénbányák tulajdonjogát s a jövőben a jogosítványok csakis az államot illetik meg.

London, okt. 31. A Duhesse of York gőzös, amelynek fedélzetén Macdonald közeledik Anglia felé, holnap reggel érkezik Liverpoolba. Macdonald kérte a hivatalos fogadtatás mellőzését, mert déli 1 órakor már Londonban akar lenni semmiatt reggel 8 óra 30 perckor már vonatra kell ülnie, hogy déire Londonban lehessen.

A liverpooli lordmayor szikratáviratot

kapott a Duchesse of York fedélzetéről, mely szerint Macdonald köszönetének kifejezése mellett elhárítja magától a lordmayor villásreggelijén való részvételt, mert érkezés után azonnal tovább utazik Londonba.

MacDonald miniszterelnök kedden fog beszámolni a törvényhozó-testületek előtti amerikai utjának eredményeiről. Ugyanazon napon terjeszti be Henderson külügyminiszter az orosz-angol megegyezésről szóló jegyzőkönyvet.

London, október 31. Clyness belügyminiszter az alsóház mai ülésén ellenezte Brown szocialista képviselőnek a halálbüntetés eltörlésére irányuló indítvány tárgyalását. Sir Herbert Samuel javaslatát után albizottságot küldöttek ki a javaslat tanulmányozására.

December elseje és nyolcadika között lesznek a jubiláris országgrészi cionista konferencia delegátusválasztásai

November 20-ig mindenütt meg kell alakítani a helyi választási bizottságot. Az összes cionista irányzatok képviselői részt vesznek a konferencia előkészítésében

Cluj-Kolozsvár, október 31. (Az Uj Kelet tudósítójától) Minden tekintetben messze kimagasló és komoly jelentőségű eseménye lesz Erdély zsidó közéletének a jubiláris országgrészi cionista konferencia, amely december végén Kolozsváron fog lezajlani. A konferencia előkészítését az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség vezetősége már megkezdte és a munka megkönnyítése, valamint eredményessége érdekében

bevonta az összes cionista irányzatok vezetőgyűléseit, akik a Szövetség Kisintézőbizottságával együtt fogják ezt a feladatot elvégezni.

Az országos konferencia előkészítésére megalakult bizottság, amely még ki fogja egészíteni magát, legutóbbi ülésében a konferenciális választások különböző termi-

nusait, választási szabályait és választókerületi beosztását tárgyalta meg és kimondotta, hogy a konferenciális választásokat december elseje és 8-ika között kell lefolytatni. Ebben a nyolc napban, de csak egyetlen napon, minden körzetben meg kell ejteni a delegátusválasztásokat.

A választások napját előre be kell jelenteni a Központnak legalább egy héttel, aminek elmulasztása a választások megsemmisítését foja maga után vonni.

A választások lefolytatására mindenütt legkésőbb november 20-ig meg kell alakítani a legalább 3 tagból álló helyi választási bizottságot, amely a november 23-ig a Szövetség központjánál elszámolt kérelmek alapján megkezdheti a kongresszusi választásoknál használt választói névjegyzékeket. A választások ered-

ményét legkésőbb december 15-ig kell a Központhoz eljuttatni.

Az előkészítőbizottság elfogadta a központi iroda által kidolgozott kerületi beosztást, valamint a választási szabályzatot, amelyeket legközelebb fogunk ismertetni.

Az eddigi uzustól eltérően ezuttal nem a Kisintézőbizottság alkotja a Szövetség Főválasztási Bizottságát. Az ülés kimondta, hogy

a konferenciális választások központi intézésére külön Főválasztási bizottságot kell létesíteni

a Kisintézőbizottság két képviselőjének pártatlan vezetésére a különböző pártok delegátusából. Minden egyes párt egy rendes és egy póttagot fog küldeni a Főválasztási Bizottságba, amely a napokban meg is alakul.

A liberálisok törvényellenesnek minősítik a nyugdíjaztatásokat

Egész sereg magasállású funkcionárust nyugdíjaznak az új törvény alapján. Nyugdíjba megy Romulus Voinescu és Starrac közigazgatási vezérfelügyelő is

București-Bukarest, október 31. (Az Uj Kelet tudósítójától). Ma délelőtt Madgearu a pénzügyminisztériumban hosszabb megbeszélést folytatott az országos nyugdíjpénztár, a PTT. és a CFR. igazgatóival. Madgearu elhatározta a nyugdíjlevonások összegének felemelését. hogy az így előálló többlet nyugdíjak felemelésére fordítható legyen. A miniszter egyébként a nyugdíjpénztárt egészen új alapokra kívánja fektetni, méltányosabb megoldásait keresve a nyugdíjak emelésének a nyugdíjrészteltek felemelésénél. Az elbocsátott tisztviselők révén eszközölt megtakarításból a megmaradt tisztviselőket illetményeiket fogják fölemelni. Elhatározta még a pénzügyminiszter, hogy a CFR. tisztviselőinek eddigi a pénzügyminisztérium terhére fizetett pótlékokat a jövőben a CFR. fogja fizetni saját rezsi-jében.

Az ellenzéki sajtó igyekszik a lehetőségekhez mérten kihasználni azt, hogy a kormány az inkadrálás folyamán több ezer tisztviselőt nyugdíjazott. A Viitorul mai számában vezércikket ír, amelyben törvényellenesnek minősíti a nyugdíjaztatásokat és kilátásba helyezi, hogy a liberális kormány vissza fogja helyezni az összes most nyugdíjba küldött tisztviselőket, mihelyt hatalomra kerül.

A nyugdíjazott tisztviselők között igen sok magasrangú hivatal betöltő funkcionárius van. Így például a belügyminisztérium hatáskörén belül nyugdíjazták Romulus Voinescut, a legfőbb közigazgatási tanács elnökét, aki mint ismeretes, a szigurancák vezérigazgatója volt. Ugyancsak nyugdíjazták Coanda

admirálist, Jonescu belügyminisztériumi vezérigazgatót, Grigorescu Penescu Starrac és Petrescu közigazgatási vezérfelügyelőket. A közoktatásiügyi minisztériumban nyugdíjba megy Constantin Chiricescu, a középiskolai oktatás vezérigazgatója, Angelescu politikájának egyik legfőbb támasza.

Udrzall cseh miniszterelnök megkezdte tárgyalásait a szociáldemokratákkal

Benes megegyezett Hlinkával? Szüillő Gézát letartóztatták és Eperjesre kísérték

Prága, október 31. Udrzall miniszterelnök az agrárpárt elnökségi értekezletén tartott exorzéjában kifejtette, hogy még nem alakult ki tiszta kép a politikai helyzet tekintetében. Az a szándéka, hogy kormányalakításról elsősorban az eddigi koalíciós pártok vezetőivel folytat le tárgyalásokat, de a jövő héten megbeszéléseket akar folytatni az ellenzéki pártokkal s különösen a szociáldemokratákkal.

Politikai körök véleménye szerint a német és cseh szociáldemokraták együttesen fogják megtárgyalni a kormányba való esetleges belépés ügyét.

Prága, október 31. Pozsonyi jelentés szerint Hlinka pártja felhatalmazása alapján megegyezést létesített Benessel az új kormány támogatása tekintetében. Ez a hír még megerősítésre szorul.

Amennyiben a hír valódinak bizonyul, Hlinka újra cserben hagyta az autonómista zászlót, amivel súlyos politikai immoralitást követett el.

Szüillő Géza tótföldi képviselő ellen a rendőrtörvénybe ütköző büntetés miatt eljárás indult meg. Szüillőt a lakásán megtartott házkutatás után letartóztatták és átkísérték Eperjesre, ahol a törvényszék vizsgálóbírája megkezdte kihallgatását.

— Elnapolták a keleti jóvátételi konferenciát? Bécsből jelentik: Párisból ide érkezett jelentés szerint, a keleti jóvátételi konferencia üléseit, annak sikertelensége miatt, elnapolták. A hír még megerősítésre szorul.

Salom S Schv alatt

Schulgin az e a helyét...

Visszatérve a henni a napi fá a kihallgatást és tán hangosan rá nótára.

Pár perc mul állit a porkoláb tében.

— Ön énekelt

— Persze, ho

— Csupán t

tük kezdetben,

akartuk hát né

ha így van, ne

— Énekeini s

a kérdést.

— Csak termé

hogy Ön egy c

Bucsuztak és

jó ideig még

de már többet

Szeptember 10

Már szeptem

napsugár, mely

aranyozni az é

tűnt. A pók, ki

ságot kötöttem.

ő is faképnél

az agy sivár...

a pör még ez

veszi, szétfosz

vált be. A bizo

Torres munkájá

a bizottsággal s

közt elvész a g

A börtöncella

falai roppant sz

nek. A jelen sz

kilátástalan...

nyitva áll, bele

nem megy... I

egymást és min

kaotikus színek

Kezdem tán b

Es ha a jelen

tenek ki, megv

ton?

Estefelé van.

ket a fehér pap

nik, hogy ezek

nagy pócsétába

megszöjkük.

Leiom szülőv

Ba

Ahogy az emb

állomás épület

mint hét versz

rögtön belepott

les és mély v

nagyobb hegyek

gyek kopárok,

fűszál, sehol egy

sivár itt mind

világteremtése

Megborsózik a

rájuk néz. Az u

hol fel megy, s

valósággal élet

vatag-pusztá heg

szik a rengeteg

tartóztatás nélkü

logjárók és szék

nak legkisebb n

Rossz annak a

idején idevet a

a halálos veriték

a hét verszten

keresnek ő kocs

ügy is dukálna.

fenn üljön a szék

negyed részét g

minden hegykap

üres szekeret, a v

a lovakat és té

hogy valami m

jenek a pocsol

— Akik a

a mind

Es ha a jó isten

tettett kegyben

landót, hogy meg

érkezik

és eltörlésére

of York fedélzetéről
onald köszönetének ki-
árítja magától a lord-
eljen való részvétel-
azonnal tovább utazik

szterelnők kedden fog-
nyhozó-tesztületek előtt
redményeiről. Ugyan e-
Henderson külügymin-
gol megegyezésről szóló

31. Clyness belügymin-
mai ülésén ellenezte
képviselőnek a halál-
íránnyal indítvány-
bert Sámuel javaslat-
sültöttek ki a javaslat

jubiláris
asztásai

ányzatok képviselői

december 15-ig kell a
ni.

tság elfogadta a köz-
dolgozott kerületi be-
választási szabályzatot,
b fogunk ismertetni,
eltérően ezuttal nem
alkotja a Szövetség
gát. Az ülés kimon-

**választások köz-
külön Főválaszt-
t kell létesíteni**

st képviselőjének pár-
a különböző pártok
den egyes párt egy
ot fog küldeni a Fő-
a, amely a napokban

ösítik a

omulus Voinescu

pelügyminisztériumi
gorecu Penescu,
közigazgatási ve-
közoktatásügyi mi-
lijba megy Constan-
Szépiskolai oktatás
gelescu politikájá-
amasza.

megkezdí
atákkal

k és Eperjesre

alódnak bizonyul,
hagyta az autonó-
súlyos politikai
ei.

öldi képviselő el-
be ütköző büntett
meg. Szülfőt a la-
zkutatás után le-
isérték Eperjesre,
szgálobírája meg-

keleti jóvátételi
ól jelentik: Páris-
szerint, a keleti
léseit, annak siker-
ták. A hír még

Salom Schwarcbart naplója

Schwarcbart a börtön hosszú napjai alatt szülővárosának történetét írja

Schulgin az egész idő alatt nem lelte a helyét...

Visszatérve a cellába kezdtem kipiheenni a napi fáradalmat, a várakozást, a kihallgatást és még mutudommit. Aztán hangosan rágyújtottam egy jó zsidó nótára.

Pár perc múlva nyílik az ajtó és beállt a porkoláb két brigadéros kíséretében.

— Ön énekel?! —

— Persze, hogy én. S miért kérdik? —

— Csupán tudni akartuk. Azt hitük kezdetben, hogy valaki sir, meg akartuk hát nézni, hogy mi az... De ha így van, nem tesz ez semmit.

— Énekelni se szabad? — teszem fel a kérdést.

— Csak természetes... De mi tudjuk, hogy Ön egy csendes ember.

Bucsztak és lezárták az ajtót.

Jó ideig még méregettem a cellát, de már többet nem énekeltem...

Napok, napok után.

Szeptember 19.

Már szeptember van. Az a vékony nausugár, mely rövid időre be szokta aranyozni az én cellámat, végleg eltűnt. A pók, kívül közben intim barátságot kötöttem, nem mutatkozik. Tán ő is faképnél hagyott. A szív terhes, az agy sivár... Az a reményem, hogy a pör még ez év októberében kezdetét veszi, szétfoszott. Torres ígérete nem vált be. A bizottság nincs megalégedve Torres munkájával. Torres elégedetlen a bizottsággal szemben — s a sok bába közt élvész a gyerek...

A börtöncella nyirkos, szürke, hideg falai roppant szigorú téllal fenyegetőnek. A jelen szomorú és a jövő sötét, kilátástalan... Várok, várok. A könyv nyitva áll, belenézek, de az olvasás nem megy... Furcsa gondolatok űzik egymást és minden, ami körültem van, kaotikus színeket mutat.

Kezdem tán bogozni saját multamat? És ha a jelen és a jövő nem is elégitenek ki, megvigasztalódom tán a multon?

Estefelé van. Vetem a fekete betűket a fehér papírra, de nekem úgy tűnik, hogy ezek a betűk pirosak. Egy nagy pöcsétába fut össze minden, de megszokjuk.

Leírom szülővárosomat.

Balta, — a szülővárosom.

Ahogy az ember kilép a balta-i vasútállomás épületéből, mely nem kevesebb, mint hét versztyüre van a várostól, rögtön belepottyan egy szertelenül széles és mély völgybe, melyet kisebb-nagyobb hegyek öveznek. Ezek a hegyek kopárok, meztelenek, sehol egy fűszál, sehol egy fának a nyoma, olyan sivár itt minden, mintha ez a vidék világteremtése előttől ittrekedt volna. Megborsózik az ember háta ha csak rájuk néz. Az ut tekervényes, hol le, hol fel megy, s tévív idején a járás valóságos életveszélyes. Ilyenkor a sivatag-puszta hegyekről a völgybe csuszik a rengeteg hó, zavartalanul, feltartóztatás nélkül, s elmosódik a gyalogjárók és szekerek által kitaposott utnak legkisebb nyoma is.

Kössz annak az utazónak, kit télnak idején idevet a sorsa. Hétszer veri ki a halálos veríték, míg átvergődik ezen a hét verszten és a városba jut. A szekeresnek ő koczikázásért fizet ugyan, ugy is dukálna, hogy az ő pérzéért fenn üljön a szekéren, de az ut háromnegyed részét gyalog kell megtegye, minden hegykapaszkodásnál tölja az üres szekert, a völgyben kantáron fogja a lovakat és térdén felül sárba gázol, hogy valami módon mégis kievickéljenek a pocsolyákból.

Akik az ég kapuit emelik, a mindennapi kenyerért.

És ha a jó isten abba a megkülönböztetett kegyben részesíti a boldog halandót, hogy meglátja a hegyen ágas-

kodó szélmalmost, nem is fog eszébe jutni, hogy lenn, a völgykatlan fenekén egy 20—25 ezer lelket számoló város van, s ez a sokezer lélek iszonyu erőfeszítéseket tesz és „megdöngeti az ég kapuit” a mindennapi kenyérért.

A hétversztes ut után a városban van az ember. Hosszu utcán találja magát, kétoldalú apró házak sorakoznak, s ezek közül kikandikál a nagy, fehérremszelt templom gömbölyded tornya. Az emberek megállanak, megfigyelik a jövővényt tetőtől-talpig és kíváncsiskodó pillantással kérdik: Vajjon ki lehet ez a vendég a városban?

Nyáron már másképen néz ki az utazás. Igaz ugyan, hogy az állomáshoz vezető uton a sár talán sohse szárad ki, akárcsak az Alpeseken a hó, de annál szebb látványt nyújt a vidék. Dus gabonamezők ringatóznak minden oldalán és derősen mosolyog az isteni áldás.

Nyáron már megengedi magának az ember azt a luxust, hogy kimenjen az állomáshoz, s nem is kell leszállania a szekérről egy-egy hegykapaszkodásnál. Igaz, ez ritkán történik meg, de azért mégis megtörténik. Ezen a sáruton kívül van még egy más út is, az ugynevezett „sösszé”, amely inkább vasutnak néz ki. Ez a sösszé szintén az állomásik vezet, s kétoldalú táviró-póznák kísérik. A balta-i szekeresek azonban nem akarnak behódolni az „új divatnak”, s kerülnek ezt az utat, ahol a szekérroncs sűrűje a lovak patkóit. Csak tévív idején, amikor a másik út teljesen járhatatlan, bírja az ember nagy fáradtsággal rávenni őket arra, hogy menjenek fuvarba a sösszén. És mi helyt a legkisebb alkalom nyílik, visszatermek a kedvelt sárutra.

Az országos vásár.

Ez a sösszé ki lett építve az országosvásárért, melyet minden évben, május hónapban tartanak meg Baltában. Ilyenkor csak egy özőnlenek a kereskedők és kupecsek „a világ minden tájából”. Ugyanakkor egy új vasútállomást is kapott a város, Bárscsi jézzel, csak hogy ennek meg az a fene nagy hibája van, hogy 15 versztreesik a várostól. Van azonban ennek az állomásnak két jótulajdonsága is, s ezek ellensúlyozzák a hibákat. Először is a Kiew-Odessa-i fővonalon fekszik, nem kell átszállani sehol, másodsor meg potyáért lehet itt utazni. Nem kellett itt jegyet váltani, az ember csak bedugott a kalauz kezébe egy pár garast, aztán utazhatott nyíltan addig, amíg csak rá nem unt. S ha jött az ellenőr, akkor a kalauz már idejekorán tudatta ezt, az ember a pad alá bujt, míg feje fölött elsüvített a veszély...

A rendőrkapitányai lehet okosan beszélni.

Balta rendezett város, kisebb városok és faluk fölött uralkodik 75 versztre köröskörül, s ezért saját rendőrkapitánya van, aki jóban van a zsidókkal, lehet vele okosan beszélni... A rendőrség többi tagjai egész otthonosak a zsidóknál. Mindegyik külön-külön tudja, hogy a másik baksist vesz, s mindnyájan hallgatnak. Leginkább „Wochen-geld”-et kapnak. Minden vasárnap reggel kezdődik az osztozkodás. Ez tradíció. Óramű pontossággal történik.

Igen fontos szerepet játszottak a katonai-hatóságok sorozások idején. A szegény szülők a legnagyobb áldozatra is képesek voltak, hogy kiváltás gyanújukat a „gajische Hend”-től. Ha pénz segített, akkor eladtak mindent a házból a „pidjón-hánefes” érdekében. De ha isten ments „rossz bizottság” volt, s a legnagyobb pénzüsszegekkel sem lehetett megközelíteni, — akkor egészséges fiatalemberek egész életükre megnyomorították magukat, csak hogy megmeneküljenek a katasztrófától.

Fordította: Schön Dezső

Az újoncok esznek-isznak.

Sokat szenvedett a zsidóság még az újonckortól. Ilyenkor korcsmáról-korcsmára jártak, ittak, zuztak, mindent felkaptak, ami csak kezük ügyébe esett, s amikor fizetésre került a sor, — mind kámkorrá válnak. És panaszra mehet a szegény ember Ponciustól Pilátusig, ugysem hallgatja meg senki. Nincs ki ellen panaszt emelni. Részeg falkák megrohanják hirtelen a piacot, elhordják egy szegény özvegyasszony, vagy

Tűzvész pusztította el a Csehszlovákia legmodernebb filmatelierjét

A kosírei filmgyár műtermében két robbanás történt, amely megrongálta a szomszédos házakat is

Prága, október 30. Tegnap éjszaka 11 óra tájban hatalmas tűzvész pusztított a kosírei filmatelierben, amelyet Kavalirkának neveznek. A filmatelier, amely tudvalevőleg a Degl-fivérek tulajdona és Csehszlovákia legmodernebbül berendezett filmatelierjei közé tartozik, porrá égett. A tüzet csak hajnali két óra után sikerült lokalizálni, Közben azonban a műterem belsejében két robbanás is történt, aminek következtében a szomszédos bérházak ablakai betörték. A házak homlokzatáról lehullott a vakolat és a rendkívüli hőség következtében néhány lakásban meggyuladtak a függönyök és a berendezés is. A szomszédos házakban a tűzvész által okozott kárt 200 ezer koronára becsülik. A műterem belsejében minden elpusztult. Valamennyi kulissza és filmezőgépet elégett, mindössze az íróasztalokat és a levelezés egy részét sikerült megmenteni. Hersch berlini filmoperatőr felvevőgépe, amely egymaga 800 ezer korona értékét képvisel és a Degl fivérek 300 ezer koronát érő reflektora is elégett. Egon Erwin Kisch „Galgentoni” című filmje, mely közvetle-

gyenge összetöporódott zsidó ember könnyel-verejtékkel összekuporgatott „vagyonát”. De nincs kit felelőssé tenni, nincs aki számot adjon. Így élt a mi városunk az év néhány hetiben állandó rettegek között. Félt az újabb rombolásoktól. Arra azonban senki még álmában sem mert gondolni, hogy hogy ellent kéne állani ezeknek a fenevadaknak. Nem, az ilyesmi nem született meg a mi agyunkban. Hiszen azért vagyunk mi igazi gólusz zsidók...

A kozmopolita város. Ennek a városnak a jellegét pontosan definiálni szinte lehetetlenség számba megy. Nem orosz, nem lengyel, de még csak nem is zsidó város. Moldovaiak és németek is lakják. Azt lehet mondani, hogy kisméretű kozmopolita város, ahol mindezek a nemzetiségek laknak, — egy „erev-ráv”, furcsa keveréke a legkülönbözőbb csoportosulásoknak.

nül befejezés előtt állott, nem esett a tűz eldozatául, mivel előtte való este a film-negatívumot az igazgató lakására szállították. Ellenben elégett a „Svec ezredes” c. film jelentékeny része, amelyet innemenn rendező annakidején Ruszinszkóban vett fel. Innemant, aki Pozsonyban tartózkodik, sürgőnyileg értesítették az esetről.

A tűzvész által okozott kár teljes nagyságát még nem sikerült megállapítani. A rendőrség hivatalos jelentése szerint a film-műterem félmillió koronára volt biztosítva. A kár azonban meghaladja a másfél millió koronát, sőt magánbecslés szerint 2—4 milliót is kitesz. A tűz tartama alatt ismeretlen tettes be akart törni a műterem kántinjába. A szolgálatot teljesítő rendőrbiztos azonban észrevette szándékát, mire az illető megszökött. Az oltási munkálatok közben egy tüzőlt és a műterem öre égési sebeket szenvedett. A városban a hajnali órákban az a hír terjedt el, hogy a műtermet felgyújtották. A hivatalos bizottságnak még nem sikerült a tűz okát megállapítani.

Négyszázmillió értékű fekvősege volt és nyomora miatt megvált az élettől

A bécsi görög követség levéltárasának tragédiája

Bécs, október 31. Néhány nappal ezelőtt Bécsben öngyilkos lett egy nyolcvankét éves aggastyán, dr. Charilaos Stavro, a görög követség levéltárosa. Az öreg ember öngyilkossága mögött mély tragédia rejtőzik. Dr. Stavro 1908-ban lépett a bécsi görög követség szolgálatába és amikor a világháború alatt megszakták Ausztria és Görögország között a diplomáciai összeköttetés, az öreg ur továbbra is Bécsben maradt és a holland követség helyiségeiben intézte a görög képviselő folyó ügyeit. 1924-ben elbocsátották, de a törvény értelmében nem lehetett igénye nyugdíjra, mert szolgálatának első nyolc évében csak mint ideiglenes tisztviselő dolgozott. Egy évvel elbocsátása után azonban a görög kormány valami kis segélyben részesítette. Később ezt is beszüntette és mindössze annyit tett érdekében, hogy meghagyta őt a görög követségen lévő lakásán.

Dr. Stavro vagyones családból származik, amelynek vagyona azonban török területen fekszik. Ennek a volt következménye, hogy ő és rokonai teljesen ki voltak zárva a vagyon használatából. A levéltáros, aki pompásan élhetett volna birtoka jövedelméből, az utóbbi években arra volt utalva, hogy régi ösztöndíjait pénzért felemesse és apránként eladja minden ingóságát. Amikor már alig volt valamije, elhatározta, hogy megvált az élettől. Három bucsulevet irt, egyet a görög követség, egyet a görög lelkésznek és a harmadikat nővéreinek. Görög filozófiai derültséggel írta ezeket a sorokat, egyetlen szóval nem árult el keserűséget, vagy meghasonlást. Megmaradt ingóságait gondosan elzárta egy kofferbe és ráhelyezte névje-

gyét azzal, hogy adják át a börtönöknek nővéreinek. Elment egy fűrdőbe és a kabinban mellbe lötte magát.

A lövést nem lehetett hallani. Később egy ápolónő figyelmessé lett a jajgatásra és amikor belépett az elterült öreg ember arra kérte, hogy hívjon orvost. Amikor az orvos eljött, dr. Stavro elmondotta neki, hogy szíven akarta magát löni, de keze reszkettett és így a lövedék a hasába ment. Összetett kezekkel kérte az orvost, hogy vagy löjje szíven, hogy azonnal meghaljon, vagy pedig adjon neki olyan injekciót, amitől szintén gyorsan meghalhat. Az öregembert azonnal bevitték a kórházba, ahol meg akarták operálni. Az öreg ember azonban ez ellen a leghatározottabban tiltakozott. Azt mondotta: semmi keresnivalója többé ezen a világon és engedjék, hogy meghaljon. Néhány óra múlva azután kiszenvedett. A görög követségen szerzett értesülések szerint, dr. Stavro Törökországban lévő fekvősegeinek értéke ötszáz ezer angolfont.

— Egy színész nő pofonvágott egy kritikust, aki azt írta róla, hogy olyan hangja van, mint egy hasbeszélőnek. Londonból jelentik: Kinos botrány játszódott le az itteni Savoy-szálloda előcsarnokába. Egy Forsten nevű amerikai színész nő, aki itt vendég szerepelt, nagy társaság jelenlétében kétszer arculította Stawford szinikritikust, aki a művésznőről azt írta, hogy olyan hangja van, mint egy hasbeszélőnek. A színész nő még további inzultusokra is ragadtatta volna magát, ha az előtét rendőrök le nem fogják.

HIREK

az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő Str-
11 Junie 12
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

— Curie asszony Washingtonba érkezett. Washingtonból jelentik: Curie asszony, a világhírű rádiókutató tegnap este Washingtonba érkezett. A Fehér Házban ünnepi fogadtatás volt tiszteletére. Madame Curie két napon át Hoover elnök vendége lesz a Fehér Házban. Az elnök az Egyesült Államok nemzeti adományaként 50.000 dollárt fog átnyújtani Curie asszonynak, egy gramm rádium árárt.

Izgalmas ülést tartottak a Boden-kredit tisztviselői. Bécsből jelentik: A Bodenkreditantalt tisztviselői és alkalmazottai a bank épületében szerdán gyűlést tartottak, amely rendkívül viharos lefolyású volt. A tisztviselők az igazgatósági tanácsot elvonták és küldöttséget akartak menesztetni az éppen ülésbe idézett igazgatósághoz. Az igazgatók a folyosón összegyűltek nagy tömeg láttára nem akarták fogadni a küldöttséget, mondván, hogy az óriási zajban amugy sem tudnának tárgyalni. A tömeg ekkor már fenyegető magatartást tanúsított, úgyhogy az igazgatóság telefonon kért rendőri segítséget. Nagy feltűnéssel vonult be a bankpalotába a legközelebbi rádiókészültség egyik osztaga, amely azután kiszorította a tömeget a tanácssterem előtti folyosóról. Midőn azután később a nyugalom némiképpen helyreállt, az igazgatóság közölte az alkalmazottakkal, hogy most már fogadják a küldöttséget. A tárgyalások azonnal megkezdődtek és az igazgatóság határozott ígéretet tett a tisztviselőknél és alkalmazottaknál, hogy akik csak lehetséges átvesz az Osterreichische Creditantalt státusába. Az igazgatók azt is megígérték, hogy sikra szállanak az elbocsátandó alkalmazottak nyugdíj- és végkielégítési követeléseivel.

— Diszpolgári oklevél Bécs városától Hainisch édesanyjának. Bécsből jelentik: Seitz polgármester ma átadta ünnepélyes keretek között Marie Hainischnak, a volt köztársasági elnök édesanyjának bécsi diszpolgárságáról szóló okiratot.

— Meghalt Portugália volt köztársasági elnöke. Párisból jelentik: Lisszabonban Almeida, Portugália volt köztársasági elnöke tegnap meghalt.

Gyomorsavtúltengés ellen Cigelka „István“ forrásvizet igyunk. Kérje mindenütt. Főraktár: Cigelkai jódos gyógyforrás romániai vezérképviselete, Ariniş, jud. Kálaj.

— Féláru magyar vizumra jogosít a Duna Szövetség igazolványa, amely darabként 130 lejért kapható az Uj Kelet kiadóhivatalában. Az igazolvány tulajdonosa vizum nélkül is átélheti a határt, mely esetben a vizum utólagosan Budapesten váltandó meg.

— Kivégzés előtt még a születésnapját szerette volna megünnepelni. Prágából jelentik: A mai napon végezték ki Pozsonyban Bodnár Lajos rablógyilkost, aki 1927. márciusában három társával együtt kirabolta a nagybicskei bankot és megölte annak egy tisztviselőjét és az üldözésére kiküldött csendőrmestert. A rablásban való részvételt válla, de a gyilkosságokat csupán kivégzése előtt ismerte be. Utolsó kívánsága az volt, hogy a kivégzést halasszák el holnapra, mert születésnapját megszeretné ünnepelni. Kérését nem teljesítették. Ekkor arra kérte a hóhérját, hogy legalább hamar végezzen vele. Az akasztás reggel 6-45 órakor kezdődött és öt perc múlva már jelentette a hóhér, hogy az elítelt kiszorult. Bodnár holtteste még egy félóraig maradt az akasztófán, azután szállították csak be a halottaskamrába.

— Változékony idő várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint északi légáramlással változékony időjárás várható hőmérsékletcsökkenés valószínű. A mai déli budapesti hőmérséklet 11 fok Celsius.

Két üldözött horvát nacionalista agyonlőtt négy detektívet Zágráb utcáin

Zágráb, október 31. (Az Uj Kelet tudósítójától). A jugoszláv diktatura s a horvát-szorb ellentét ismét véres politikai gyilkosságok színhelyévé tette a horvát fővárost. Ma délelőtt egy Babic nevű soffit, aki intranzingens horvát velleitársáról volt ismeretes, Zágráb egyik utcáján két detektív, névszerint Kecs és Ban, le akarták tartóztatni. Babic azonban revolvert rántott elő és mindkét detektívet rálőtt. Kecs holtan terült el, míg Ban súlyos sebesüléseket szenvedett.

Babicnak a nagy tumultusban sikerült elmenekülnie. A rendőrség erre detektívet küldött Babic legjobb barátjának,

Hranilovic soffitnek lakására, mert azt hitte, hogy Babic idemenekült, vagy ide fog visszatérni. Hranilovic amikor hazatért, a két olalkodó detektívben rögtön felismerte a rendőrség embereit. Szó nélkül revolvert rántott és két lövéssel leterítette a két detektívet, mely után neki is sikerült elmenekülnie. Menekülés közben azonban Hranilovicot sikerült elfogni és bezáratni a rendőrségre. Hranilovicot azzal is gyanúsítják, hogy része volt Redl szerkesztő meggyilkolásában. Zágrábban az igazgatóság a két politikai gyilkosság miatt a tetőfokra hágott.

Egy osztrák városkában a Heimwehr és a szocialisták formális háborúra sorkoznak fel egymás ellen

A szocialista munkások nem engedték meg három Heimwerhez tartozó munkás fölvetelét a vasgyárba, ami miatt polgárháború kirobbanásától tartanak

Bécs, október 31. Az alsóausztriai Stockerau városból érkező híradás szerint, a városban lévő Heid-féle gépgyár munkástanácsánál a három heimwehrista munkás kérését teljesíteni s maga a munkásság is felkészült a fegyveres ellenállásra, úgy hogy az egész gyár és környéke valóságos ostromállapot képét mutatja.

Az eddig beérkezett jelentések szerint, mindezt nem került sor összecsapásra. Belügyminiszteri rendelet alapján, nagyszámú csendőrséget és katonaságot irányítottak Stockerau felé, hogy a Heimwehristák és a szervezett munkások véres összecsapását megakadályozzák. Stockerauban az igazgatóság tetőfokon áll s attól tartanak, hogy ha érélyes intézkedés nem történik: a Heimwehr és a Schutzbund között ebben a városban fog kitörni először a polgárháború.

Kemal pasa egyre pronoszírozottabb kisebbségellenes és antiszemita politikát követ

Törökország 48%-nyi kisebbsége hallatlan elnyomatásban szenved

Cluj-Kolozsvár, október 31. (Az Uj Kelet tudósítójától). A törökországi kisebbségek sorsáról és életéről vajmi kevés információ jutott el az utóbbi években Európa közvéleményéhez, amely főleg Kemal pasa állítólagosan demokratizáló és európai viszonyokat létesítő törekvéseinek szentelte figyelmét. Holott Törökország Európa legnagyobb kisebbségi állama, amelynek lakosságát 48 százalékban nemzeti kisebbségek alkotják, sőt egyes statisztikák szerint ez a szám az ötven százalékot is meghaladja. Csak hevesen tudták, hogy a kisebbségeknek igen részszul meg soruk Törökországban és Kemal pasa sovány intézkedései annyira menetek, hogy a Törökországban élő nagy kisebbségi tömegeknek a kisebbségek nemzetközi fóruma előtt való megjelenés utjai is el vannak zárva.

Csak természetes, hogy ezen a kisebbségellenes politikán belül kétszeresen rosszul meg soruk a zsidóknak. Törökországban viszonylag kevés számú zsidóság él, ez a kevés zsidó azonban, mint mindenütt, kétszeresen viseli a kisebbségi sors súlyát. A török állam ugy kulturális, mint gazdasági téren pronoszírozottan kisebbségi és zsidóellenes politikát folytat. Az iskolákba bevezették a numerus klanusz. Ez csak kevésbé érinti a törökor-

szági zsidóságot, amely saját iskolákat tart fenn. Annál súlyosabban érinti azonban a zsidóságot az a gazdasági numerus klanusz, amelyet a zsidó elemeknek a gazdasági életből való kizárásával akarnak a török hatóságok keresztülvinni.

Egy nem régen hozott törvény az összes törökországi magánvállalkozásokat arra kényszeríti, hogy nyolcvan százalékban török személyzetet alkalmazzanak. A törvény következtében nagyszámú törökországi zsidó veszítette el egzisztenciáját és volt kénytelen vándorbotot venni kezébe. Most van előkészítésben egy másik, rendelkezéseiben még drákoibb szigorúságu törvény. Ez megfosztja egzisztenciális lehetőségét az összes idegen és így természetesen zsidó származású orvosokat, fogászokat, állatorvosokat, ügyvédeket, hűszárokat, stb. Csak a kereskedelem és bizonyos iparágak maradnak szabadon a kisebbségek számára, Törökország gazdasági helyzete azonban nem nyújt lehetőséget a zsidóknak ezekben a foglalkozási ágakban való elhelyezkedésre.

Az antiszemitizmus, amelyet nyilván felülül is támogatnak, egyre nagyobb méreteket ölt. A török pénz esését a zsidók rovására írták, ami heves agitációkra adott alkalmat.

— Százöt méteres mélységbe szállt le egy buvárhajó. Rómából jelentik: A hajóhad egyik buvárhajója ma a spezial kikötő közelében százöt méter mélységbe

szállt és husz percig tartózkodott ebben a mélységben. Manőrvizsgás közben egy, a tenger felszínén tartózkodó naszáddal állandóan hidrolikus jeleket váltott.

Eljegyzés. Tabak Janka urleány Bragov és Hirsch Rezső Ludas jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

— Egy híres francia sebész műtét közben inficiálta magát és röviddel rá meghalt. Párisból jelentik, hogy Paul Lecence egyetemi tanár, kórházi sebész főorvos pár nap előtt tifuszbeteg nőt operált meg és operáció közben fertőződött. A lappangási idő letevével Lecence professzor is megkapta a tifuszt, mely nála igen súlyos formában folyt le. Tegnap erős gyomorvérzést kapott s mikorra beszállították a kórházba meg is halt.

— Állítsunk talpra egy sorsüldözöttet. Egy sorsüldözött, jobb napokat látott ember fordul a zsidó jószívűekhez. Valamikor gyárigazgató volt, minden zsidó jótékony mozdalomnak istápolója és áldozatkész támogatója. Két évvel ezelőtt a nagy antiszemita zavargások alkalmával a vasúton inzultáltak és azóta nem tud zöldágra vergődni. Minden pénze orvosi kezelésre ment el és most, hogy jórészt áll. Aki teheti, járuljon hozzá a derek ember felszólításához. Adományokat az „Uj Kelet“ közvetíti.

— A francia bank aranyvásárlásai Londonban. Párisból jelentik: A francia nemzeti bank tovább folytatja aranyvásárlásait Londonban. A két utolsó napon kerekén 2 millió frank értékű aranyat szállítottak Londonból repülőgépen Le Bourgetbe.

— Nem lesz népszavazás Németországban a Young-tervezetről. Berlinből jelentik: A német birodalomban szerdán folyt le a legnagyobb rendben a népszavazás afölött, hogy a Young-tervezetet nem helle s skrutinium alá bocsátani. A német nacionalisták követelték a népszavazást, amely azonban részükre, úgy látszik, nem hoz sikert, amennyiben általában a népközönségben résztvevő választópolgárok arányszámát átlag 6 százalékra becsülik. Mint ismeretes, a népszavazást csak abban az esetben lehet elrendelni, ha a lakosság jelentős része foglal állást mingyárt az első szavazás alkalmával mellette. Miután pedig ez ma nyilván nem történt meg, a Young-tervezetet a birodalmi gyűlés fogja letárgyalni.

— Katasztrófát okozott a gonosz tréfa. Madridból jelentik: Ostoba tréfát engedett meg magának Barameda spanyol vároka mozijában egy éretlen fiatal ember, aki előadás közben hirtelen elkiáltotta magát, hogy tűz van. A közönségben pánik rémület vet erőt és mindeki a kijaratok felé menekült. A nagy tolongásban több embert letapostak. Tizenegy súlyos sebesültet kórházba kellett szállítani.

Éreimeszesedést, légesóhurutól legbiztosabban gyógyít Cigelka „Lajos“ jódos forrásviz. Kérje mindenütt. Főraktár: Cigelkai jódos gyógyforrások romániai vezérképviselete, Ariniş, jud. Sálaj.

— Letartóztattak két tencsenteplői tisztviselőt, mert a cseh himnuszt elen tüntették. Prágából jelentik: Tencsenteplőben letartóztattak Leika poprádi volt közigazgatási felügyelőt és Píkna volt tencsenti polgármestert, akik ellen az a vád, hogy néhány nappal ezelőtt öket bujtogattak csehellenes tüntetésre a templom előterében várakozó néket. Az eljárás megindítására az adott okot, hogy a cseh köztársaság ünnepén a cseh himnusz felhangzásakor a templom előtt várakozó hívők körében hangos tiltakozások hangzottak el és az áhitatot a templomba is behangzó füttyözéssel zavarták. A botrány csak akkor esendült el, amikor a tót himnusz hangjai csenáltak fel.

— Mesztelenre vetkőzött és feimásztott egy prágai szoborra. Prágából jelentik: A város legforgalmasabb pontján, a Vencel-téren tegnap este fényvölökor óriási riadalom támadt a járókelők között. Egy férfi egyszerűen kivált a sétálók közül és hirtelen felmászott a szent Vencel-szoborra és ott a magasban egymásután vetette le a ruháit, amelyeket darabonként dobált az arra haladó villamosok tetéjére. Mesztelenre vetkőzve le és fel tornázott a szobor feje és a zászló között, mignem megérkeztek a kihívott mentők és tüzoltók, akik a szerencsétlen örült beszállították az elmeorvóintézetbe.

Novem

A gyanútlan olvasó kérde: miért került dátum a cikk élére, a nap a többi napok egyben. Ezen a napon az első zsidó kórház huzását, amikor nyeresemény közel került kiosztásra. Sok helyben szivdobogva hiszen ez az első alkalom, hogy komoly sorsjára és főként November 20-ika azok számára, akik résztvesznek és sokat tük végéig ünnepezték a dátumot, amik szerencsés pillanatait kórházasorsjegy révén vagyhoz juthat, a több emberek tudni rejtékes munkájával.

Immár veszedelmeber 20-ika, a zsidó zászló napja. Mivel saját maga a boldogságát, melegen nyiben még nem vesse zsidó kórház s essék ettől az oly szerű lehetőségétől.

Curtius gazdaság az új német

Berlin, október 31. A zsidó gazdaságban beakarják tölteni állást. A Berlin hírel kapcsolatban külügyminiszteri állgondolhatnak másra sági miniszterre, aki a külügyminiszteri

Hajthatatlan az új német

Bécs, okt. 31. A nap közös ülést tartású éjélig tartott kancellár is résztvevő alkotmányjavaslatot arról volt szó, hogy milyen meritórikus az alkotmányreform az alkotmánytervezgyaltak és különöse az elnökválasztás vége. Az eredeti jban állapotok megrom választási mód, míg véglegesen meg választást a népszavazás választás a szodit választás a szvége menni espedközött, akik a szkappták meg. A hatösszegyűl a birodalkét legtöbb szavazéjtik meg a választétek tekintetében az eredeti kormány helyzednek. A folytatják.

Ellenforradalmi le Szovjet

London, október 31. A szovjet párt mezőgazdasági párt dalmi mozgalmat l zusbán, amelynek köttetést tartottak és állandóan terror ságit. Az ellenforjainak tulayomó t zusi juhtenyesztő. letartóztatni.

C O A NÁS

A belgák legna regénye, a halált és a fiatal orvne, mely mind eleiben végződi

Lepage-r

A könyvet Dr. B magyar nyelvre é

November 20

A gyanútlan olvasó nyilván csodálkozva kérde: miért került ez a szürke naptári dátum e cikk élére, miben különbözik ez a nap a többi napoktól? Sokban és főként egyben. Ezen a napon tartják meg a kolozsvári zsidó kórházegyesület sorsjátékának húzását, amikor is több mint 2000 nyeresemény közel hárommillió lei értékben kerül kiosztásra. Sok ezer ember várja erélyben szívdobogva ezt a napot, mert hiszen ez az első alkalom, amikor egy valóban komoly sorsjáték nyereseményei huzásra és főként kifizetésre kerülnek. November 20-ika emlékezetes lesz mind az azok számára, akik ebben a sorsjátékban résztvesznek és sokan, nagyon sokan életük végéig ünneppapuk fogják tekinteni ezt a dátumot, amikor megragadták életük szerencsés pillanatát. Hiszen egyetlen zsidó kórház-sorsjáték révén könnyűszerrel olyan vagyonhoz juthat, aminőt csak a legritkább emberek tudnak egy egész élet végéig megőrizni munkájával megszerezni.

Immár veszedelmesen közeledik november 20-ika, a zsidó kórház-sorsjáték húzásának napja. Mindenki, aki szívén viseli saját maga és családja jövőjét és boldogságát, melegen ajánljuk, hogy amennyiben még nem vett, sürgősen szerezzen be zsidó kórház sorsjátékot, hogy el ne essék ettől az oly ritkán kínálkozó nagyszerű lehetőségtől.

Curtius gazdasági miniszter lesz az új német külügyminiszter

Berlin, október 31. Beavatott helyről származó hírek szerint közelebről véglegesen beakarják tölteni a külügyminiszteri állást. A Berliner Tageblatt azt írja a hírrel kapcsolatban, hogy a birodalmi külügyminiszteri állás betöltésénél nem gondolhatnak másra, mint Curtius gazdasági miniszterre, aki helyettesként ellátja a külügyminisztérium ügyeit.

Hajthatatlan az osztrák kormány-többség

Bécs, okt. 31. A többségi pártok tegnap közös ülést tartottak, amely reggeltől késő éjjelig tartott és amelyen Schöber kancellár is résztvett. Az ülésen az új alkotmányjavaslatot tárgyalták, illetve arról volt szó, hogy az albizottságban milyen meritorikus kezelésben részesüljön az alkotmányreform. A többségi pártok az alkotmánytervezet részleteiről is tárgyaltak és különösen szó volt arról, hogy az elnökválasztás milyen módon menjen végbe. Az eredeti javaslatot eltérően abban állapodtak meg, hogy az elnök három választási módozaton megy keresztül, míg véglegesen megválaszthatják. Az első választást a népszavazás ejti meg. A második választás a szövetségi gyűlésen fog végbemenni és pedig mindazon jelöltek között, akik a szavazatok egyyolcadatát kapták meg. A harmadikra névze megint összegyűl a birodalmi gyűlés és akkor a két legtöbb szavazatot nyert jelölt között ejtik meg a választást. A szükségrendeletek tekintetében is a többségi pártok az eredeti kormányjavaslat álláspontjára helyezkednek. A tárgyalásokat tovább folytatják.

Ellenforradalmi mozgalmat leplezték le Szovjet-kaukázusban

London, október 31. Moszkvai jelentés szerint a szovjet politikai osztálya orosz mezőgazdasági párt elnevezésű ellenforradalmi mozgalmat leplezett le Északkaukázusban, amelynek tagjai rendszeres összejöveteleket tartottak fenn rablóbandákkal és állandóan terrorizálták a szovjet hatóságait. Az ellenforradalmi szervezet tagjainak tulayomó többsége gazdag kaukázusi juhtenyésztő. Legtöbbjüket sikerült letartóztatni.

COSTER A NÁSZUTAZÁS

A belgák legnagyobb írójának bájos regénye, a halálból feltámasztott leány és a fiatal orvos szerelmének története, mely minden akadályon át boldog életben végződik. 102 Lei

Lepage-nál, Kolozsvár

A könyvet Dr. Braun Soma fordította le magyar nyelvre és címlapját Pérely Imre rajzolta.

Közgazdaság

Ujra szigorú rendszabályokat léptettek életbe a romániai állat-behozatal elé

Bucuresti-Bukarest, október 31. A földmívelésügyi minisztériumból szerzett értesülések szerint Ausztria ismét szigorú rendszabályokat léptetett életbe a Romániából és Jugoszláviából Ausztriába importálandó szarvasmarhára. Eddig csak némaüny kerületből tiltotta el az állatbehozatalt az osztrák kormány, most ezt a rendelkezést kiterjesztette számos más kerületre is.

Az új rendszabályok okául a száj és ködmőjárványt említik. Az osztrákok szerint Romániában van a betegség fészke, ahol állítólag 30 ezer udvarházban állapították meg száj és ködmőjárást. Az osztrákok egyébként nem vennék olyan nagyon szigoruan ezeket az állatorvosi rendelkezéseket, ha a tranzit államok, mint

Magyarország és Csehszlovákia, nem emelnének a behozatal elé nagy nehézségeket. Mindentől eltekintve az állatkereskedők nagy aggodalommal néznek a dolgok elé, annál is inkább, minthogy a márciusi beviteli szigorúság már eddig is súlyos megrázkódtatásoknak tette ki az egész állatkereskedelmet.

Az osztrák kormány maga is szeretné, ha a piac nem szenvedne a rendszabályok révén és e célból megkeresést intézett képviselői útján a román kormányhoz, hogy közölje, mennyire felelnek meg az igazságuk a járványról elterjedt hírek, nehogy a jövőben hiábavaló módon szigorítsák meg a szarvasmarhák behozatalt.

Gyümölcs piac Prágában és Bécsben.

Prágából jeleatik: Prágában a szőlőpiac még mindig élénk, különösen az olcsó borszőlőt kedveli a közönség, melynek ára 3.60—4 csehkorona között mozog. Minőségileg azonban ez a szőlő a többi külföldi szőlőnek alatta marad. Az almakereslet szintén kielégítő. A felhozatal bőséges, ennek ellenére az utolsó napokban kissé emelkedtek, minőség szerint 2—2.30 csehkoronára. A jó minőségű jugoszláv almáért jobb árat is lehetne elérni, az itteni alma csomagolása azonban annyira primitív, hogy a svájci alma mellett, amelynek a csomagolását szigoruan államilag ellenőrzik, háttérbe szorul. A svájci alma példás csomagolásban kerül a prágai piacra. Eanek köszönhető, hogy 3 csehkoronát is szívesen fizetnek érte, sőt még ennél többet is. A tiroli és a román almáért 2.20—2.60 csehkoronát fizetnek. Bécsi jelentés szerint ott a negyszemű szemendrei szőlőért 1—1.20 sillinget, a bulgár szőlőért 100—130 garast, a spanyolért 120—120 garast is kérnek.

Minden vasuti állomás köteles jegyet kiadni. Bucurestiből jelentik: A CFR igazgatósága rendeletet adott ki, amely kötelezi a legkisebb és legtávolabbi fekvő vasutállomásokat is jegyadásra. Ha valamelyik állomásnak a jegykészlete ki fogyott, köteles „bianco”, azaz pótgjegyet kibocsátani. A rendelet ellen vétő pénztáros szigoruan megbüntetik, míg az állomásfőnököt felelősségre vonják.

Csendes a bukaresti tőzsde. A new-yorki tőzsdéről kiinduló összeomlás az összes európai tőzsdéken többé-kevésbé éreztette hatását. Pár napig a bukaresti tőzsdén is nagy volt a riadalom, s ezt csak fokozták a zavaros belpolitikai hírek, de tegnap a forgalom már helyreállt és lassan-lassan emelkedni kezdtek az árfolyamok.

Konfickciókattelt kötnek a romániai börtényarok és börténykereskedők. Az eladási és kihitelezési feltételek szabályozása érdekében a romániai börtényarok és börténykereskedők már régóta mozgalmat indítottak. A kondickiókattell, mondják a börtényarok és börténykereskedők, rem támadó szerv, hanem olyan intézmény, amely arra van hivatva, hogy a mai nehéz gazdasági viszonyokban a konzolidációt elősegítse. A tárgyalások annyira előrehaladtak, hogy a kattell rövidesen meg is kezd működését.

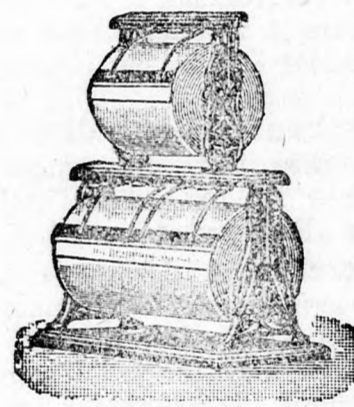
Hivatalos gabonaárak. A brailai gabonatőzsdén tegnap a következő árakat jegyezték: Buza I. 700, II. 650, III. 570, Rózsa 425, árpa 375—400, zab 300, kukorica száraz 424, bab 1500—1600, lencse 1250, borsó 480, tisztított vadrepce 570 lej mázsánként.

A Kereskedelmi és Iparkamara közleménye. M. C. Littner cég, 24 Stone Street, New York, kereskedelmi összeköttetést keres romániai paszuly és szárított gyümölcs exportörökkel. Érdekeltek forduljanak ajánlataikkal e céghez.

Schacht birodalmi bankkormányzó Bukarestben. Bukarestből jelentik: November elsejére magas, nemzetközi viszonylatban is nagyhirű vendég érkezését várja a román főváros. Ideérkezik

november 21-én dr. Schacht, a német birodalmi bank kormányzója és a népszövetség pénzügyi működésének vezetője. Schacht a mezőgazdasági hitelbank megálapítása ügyében érkezik ide és állítólag másfél milliárd német hitelt hoz, hogy ezzel a tőkével résztvegyenek a román mezőgazdaság fellendítésében.

Gyufa-monopólium Németországban. Berlinből jelentik: A birodalmi kormány és a svéd gyufatársulat ma írták alá azt a 125 millió dolláros kölcsönszerződést, amelynek fejében Németország bevezeti a gyufamonopóliumot.

Hengerpapirgyár
cégnomással

Bernh.
BOROS

Cluj-Kolozsvár

Karácsonyi szezonra
való szükségletét már

most rendelje meg

Vegyen butort

a Kolozsvári Butorkészítő Iparosok Szövetkezete

Cluj, Str. Iuliu Maniu (v. Szentegyház-utca) 5. szám. Állandó butorkiállítás ebédlő-, háló-, szalon- és konyhaberendezésekből. Börtényarok 22.000 leitől. Kedvező részletfizetési feltételek. Készpénzvásárlásnál 20% árengedmény.

**A Loteria Sinistratilor
második
sorsjátéka**

A károsultak felségélyezésére alakult Comitetul Central abból a célból, hogy a húzás ne szenvedjen halasztást, de a kibocsátott sorsjegyek mégis eladhatók legyenek, a Belügyminisztérium 9215/1929. számú jóváhagyása alapján

folyó év november 1-én

részleges húzást fog tartani, melynek tervezete a következő:

1 nyeresemény	Lei 300.000—
1 "	" 100.000—
1 "	" 50.000—
1 "	" 40.000—
3 " á 20.000	" 60.000—
4 " á 10.000	" 40.000—
15 " á 5.000	" 75.000—
90 " á 1.000	" 90.000—
1344 " á 400	" 537.600—

Össz. 1460 nyeresemény 1.292.600— Lei értékben.

A hátralevő 4385 nyeresemény összesen 5.707.400 Lei értékben a fenti jóváhagyás alapján 1930 május 1-én kerül kisorsolásra.

Az első húzás tehát ez év november 1-én délután 5 és fél órakor kezdődik Bucuresti Galben kerületének hivatalos helyiségében (str. Sft. Vineri No. 24.)

A sorsjegyek árusítása e húzás folytán október 31. estéjéig tart, míg a következő húzásra november 1-től újra kezdődik.

Érdeklődők minden más részletre vonatkozó felvilágosítást forduljanak a Comitetul Central centru ajutorarea Sinistratilor-hoz, Str. Bateriilor No. 22.

Keveset,

de értékeset a háborus irodalomból:
Renn: A háboru — — — — — 204
Remarque: Nyugaton a helyzet változatlan — — — — — 123
Ktve 163
Kapható az Uj Kelet könyvosztályában

Apróhirdetések

A „ZSIDÓNÓ” zongora partitúrája jutányos áron eladó. Cím a kiadóban.

MAGYAR, román, német és francia nyelvű szóban és írásban bíró szerényigényű joghallgató privát órákat vállal, esetleg ügyvédi irodában, vagy más vállalatnál állást keres. Címeket a kiadóba kér.

ZONGORAÓRAKAT jó módszerrel, olcsón tanítok. Str. Gen. Berthelot (Ötvös-utca) 25.

EGY jó állapotban levő télikabát olcsón eladó. Magyar-utca 50. Szuterén.

KLUBHELYISÉGNEK megfelelő három szobás lakást keresünk centrum közelében. Cím a kiadóban.

ÉKSZERÉSZ szakmában felszabadult fiatal segéd állást keres. Vidékre is elmegy. Cím a kiadóban.

ÜGYVÉDI irodában jártas perfielt magyar gyors- és gépirónó és román gépirónó állást keres. A jánia tokat „Szorgalmas” jellegűre a kiadóba kér.

PERFKT román-magyar gyors- és gépirónó több évi irodai gyakorlattal november 15-re állást keres. Cím a kiadóban.

Színház—Művészet

A Stramer színtársulat temesvári vendégszereplése. Temesvárról jelentik: Stramer Salamon kitűnő jiddis színtársulata egy hét óta egyre fokozódó siker mellett játszik Temesváron. A társulat eddigelé gazdag repertoárjának legjobb darabjait hozta színre olyan sikerrel, amire Temesváron a jiddis színeszetben még nem volt példa. Az eddig bemutatott darabok közül ki kell emelni a „Goldene Soldat“ című operettet, továbbá „Erlche Mädchen“, „Im namen von Gott“ és a „Kales Herz“ című életképeket, amelyekkel tomboló hatást értek el nemcsak a zsidók, hanem a nagyszámu nemzsidó közönség előtt is. A Stramer művészpáron kívül ki kell emelni Elza Rabinowitz asszonyt, Blind Arankát és Cilli Bellt. A női művészegyüttesben nagyon szépen produkált még Hanny Flatstein is. A férfiművészek sorában első helyen kell megemlíteni a kitűnő komikus, Mayer Zelniket, a nagyszerű táncoskomikus, Izidor Feldbaumot, Adolf Bellt és Benzion Segal urat. Csütörtökön fejeződött be a temesvári vendégszereplés. Szombaton és vasárnap Stramerék Lugoson fognak játszani, hétfőn, kedden és szerdán Aradon, szombaton, vasárnap és hétfőn Déván. Ezekben a helyeken nagy érdeklődéssel várják Strameréket.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA

Pénteken este fél 9 órakor: Szőkik az asszony. (Operette-ujdonság 10-edszer. Bérletszűnetben. Sorozatszám 80.)
Szombaton este 9 órakor: Két lány az utcán. (Ujdonság, először. A budapesti színházi évad legnagyobb szenzációja. A Vígsház óriási sikertű ujdonsága. Premierbérlet 11. szám. Sorozatszám 81.)
Vasárnap délután fél 3 órakor nagyon olcsó mozhelyekkel: Gyurkovics-fiúk. (Operette-ujdonság, Kondor Ibolyával, Betegh Béával, Solthy Györggyel, Tompa Bélával, Ihász Aladárral. Helyárak: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Sorozatszám 82.)
Vasárnap délután fél 6 órakor: Szőkik az asszony. (Operette-ujdonság, 11-edszer. Sorozatszám 83.)
Vasárnap este 9 órakor: Régi nyár. (Lengyel Irén vendégjátékával. Rendes helyekkel. Napi bérlet 12. szám. C. Sorozatszám 84.)
Hétfőn este fél 9 órakor: Két lány az utcán. (Ujdonság, 2-odsor. Napi bérlet 13. szám. A. Sorozatszám 85.)
Kedden este fél 9 órakor: Két lány az utcán. (3-adsor. Napi bérlet 13. szám. Sorozatszám 86.)
Szerdán este fél 9 órakor: Két lány az utcán. (4-edsor. Napi bérlet 13. szám. C. Sorozatszám 87.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA:

Pénteken Nov. 1-én 3 órakor és 5^{1/2} órakor I. Vera Mircseva bünei. (Izgalmas, nagyszabású dráma 10 felvonásban. Főszereplő Maria Jacobini) II. Szerelm a hóban. (8 felvonásos vígjáték. Főszereplő Harry Liedke.) III. Pótképek. (Két és félórás előadások Kettős műsor. Helyárak: 30, 20 és 10 Lei.)
Szombaton 2-án 3 órakor és 5^{1/2} órakor. I. Vera Mircseva bünei. (Izgalmas orosz dráma 10 felvonásban Főszereplő: Maria Jacobini.) II. Szerelm a hóban. (8 felvonásos vígjáték Főszereplő: Harry Liedke.) III. Pótképek. (Két és félórás előadások. Kettős műsor. Helyárak: 30, 20 és 10 lei.)
Vasárnap 3-án d. e. 11 órakor matiné 15 és 10 lei-es helyekkel. Felhők felett. (Izgalmas kalandor történet Főszereplő: Harry Piel.)

CORSO-FILMSZÍNHÁZ MŰSORA:

Csütörtök 5, 7, 9 órakor Premier, Titkok tükre. Nagy rendezésű bűnügyi film. Főszereplők Felicitas Marten és Fritz Baps kit a Spion filmből ismer a közönség.

SELECT-MOZGÓ:

Péntek Moszkvai kémmő premier Márki D'Eoon legendás lovag kalandjai, főszerepekben Liane Haid, Fritz Kortner és Eszterházy Agnes

Szombat Moszkvai kémmő
Vasárnap Moszkvai kémmő utoljára
Hétfő Sofför kisasszony, bájos vígjáték, főszerepekben Mady Christians, Lotte Loring
Kedd Sofför kisasszony

URANIA-MOZGÓ:

Péntek Éjfél Taxi Harry Piel szenzációs kalandjai, műsoron kívül a legújabb híradó.
Szombat Éjfél taxi
Vasárnap Éjfél taxi utoljára
Hétfő Kiköt a hajó (Második haza) mélyen megható dráma az menekültek életéből főszerepekben Rudolf Schillraut a legnagyobb tragikus színésze Amerikának
Kedd Második haza (Kiköt a hajó)

A színházi iroda közleményei

Holnap este Két lány az utcán premierje. Nagy premierje lesz holnap este a Magyar Színháznak. Emőd Tamás és Török Rezső nagybátása, a budapesti Vígsházban szenzációs sikert aratott új darabja a Két lány az utcán fog színpadra lépni igen gondos előkészületek után.

Diák szerelem. Akiét tavaly a Miss Amerika pazar kiállítására és káprázatos fénye meglepett, azoknak is szenzáció lesz a jövő héten a Diák szerelem, mely ugy a külső kiállítás fénye, mint a képek változatossága, a játszó táncoló személyzet nagy tömege tekintetében tulszárnyalja a Miss Amerikát.

Vasárnap délután félháromkor mozhelyekkel: Gyurkovics fiúk. Farkas Imrénének a Nótás kapitány népszerű szerzőjének egyik legkedvesebb s legújabb operettje a Gyurkovics fiúk kerül színre vasárnap délután félhárom órakor pompás szereposztásban (Kondor Ibolyával, Betegh Béával, Solthy Györggyel, Tompa Bélával, Ihász Aladárral, Réthely Ödönnel). Helyárak: 50, 40, 30, 20 és 10 lei.

Diák szerelem Inász Aladár rendezése és Komjáthy Károly dirigálása mellett egy hónap óta folynak a „Diák szerelem“ című káprázatos új operettének előkészületei. Premiere a jövő hét csütörtöki estéjén.

Lengyel Irén vendégjátéka. Vasárnap este a közönség ünnepelt primadonnája, Lengyel Irén lép fel legbrilliansabb szerepében, a „Régi nyár“-ban.

Diák szerelem. A „Diák szerelem“ című új operett-revű főszereplői: Kondor Ibolya, Betegh Bébi, Dancs Ica, Közégi Margit, Vass Piri, Székely Iboi, Tompa Béla, Solthy György, Ihász Aladár, Selmezy Mihály. A legmodernebb táncok. 24 görli, 12 boy, 12 boszorkányosan változó kép. Premiere a jövő hét csütörtök estéjén.

Ma este és vasárnap d. u. Szőkik az asszony. Brodsky Miklós briliáns új operettje, a „Szőkik az asszony“ ma este félkilencor kerül színre bérletszűnetben. Vasárnap félhat órakor is a „Szőkik az asszony“-t adják.

Diák szerelem Az ezeregyéjszaka színes tündérmeséi fognak megelievenedni a „Diák szerelem“ előadásán. Ne felejtse el: Vasárnap reggel 9 órától már meg lehet váltani a „Diák szerelem“ jegyét.

Vasárnap d. e. 11 órakor mozi-matiné 15 és 10 lejes helyekkel. Harry Piel lesz a főhőse a vasárnap délelőtti mozi-matinének. „A levegő kalózái“ című kalandortörténetben, legbravurosabb szerepében bámulhatja őt a közönség. Helyárak 15 és 10 lej.

Már csak ma és holnap látható a Magyar Színházban Vere Mircseva bünei és Mikor a feleséged sportol. Óriási sikert aratott a Magyar Színház tegnapi filmműsora. Marie Jacobini valóssággal lázba ejtette a közönséget a „Vere Mircseva bünei“ című 10 felvonásos drámában. Ragyogó volt Lee Paary a „Mikor a feleséged sportol“ című 8 felvonásos vígjátékban. Ez a pompás műsor már csak ma és holnap látható. Előadások 3 és félhat órakor. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

2

örökértékű könyv feláron!

Perez: Drei Dramen 60 lei (120 h.)
Bialik: Gedichte I—II kötet 120

Az Uj Kelet könyvostályában

Rádió műsor

Idő keleteurópai

Péntek, november 1.

Budapest. 9.15: Ujsághírek. 10: Egyházi zene és szentbeszéd. 11.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Utána m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekari hangv. Brahms: Tragedia-megnyitó, Szende Ferenc énekszámai, Beethoven: III. szimfonia. 15.45: Marchen Mariska előadása. 17.40: Tamás Jozsef dr. előadása. 17.45: Molnár Endre felolvasása: „Isten regimentje“. 18: Mindszenti emlékezős. Händel, Beethoven, Schubert.

Belgrad. 20: Operaelőadás.
Pozsony. 22.50: Közv. Prágából.
Breslau. 20. Közv. Berlinből.
Brünn. 22.55: „Lohengrin“ közv. Prágából.

Bukarest. 20.45: Hangverseny Merdelssohn, Smetana műveiből.

Frankfurt. 19.30: Közv. Struttgartból zárásig.

Hilversum. 20.41: Sevillai Borbély, Don Juan, Bajazzok c. operából részletek. Utána gramafon.

Kattowicz. 20.15: A varsói filharmonikusok műsorának közv.

Königsberg. 20.30: Szimfonikus hangv. Beethoven, Bartok Busoni, Bruckner műveiből.

Krakko. 20.05: Közv. Varsóból.

Lipce. 22. A dresdnei filharmonikusok hangv. Cherubini, Brahms, Weber műveiből.

Milano. 20.30: Szimfonikus hangv. Niccolai: Windsori víg nők, Mendelssohn: Skot szimfonia, Pizzeti: Odipusz király nyitánya, Wagner: Tannhäuser nyitánya.

München. 19: Zongorahangverseny.
Nápoly. 21.10: Donizetti: „Gorgia Lukrecia“ c. operája.

Oslo. 20: Filharmonikus hangv. Bach, Händel, Grieg, Csajkovszky Beethoven, Wagner műveiből.

Ostrava. 18.30: Lohengrin közv. Prágából.

Prága. 18.30: Lohengrin közv.

Roma. 21.02: Kálmán: Bajadér c. operettje.

Stockholm. 20.30: Beethoven: D-dur hangv.
Stuttgart. 19.30: Filharmonikus hangv. Schumann: C-dur szimfonia, Mozart: Titusz ária, Rossini: Hamupipóke ária, Mendelssohn: Szentiváéji árom. 23.30: Kamarazene gitárral. Gragnani: Szonáta, 2. Kreuzer trio.

Torino. 20.30: Közv. Milanoból. 23: Könyv zene.

Toulouse. 20: Szimfonikus hangv. Chopin Éji dal, Strauss: Mennyei összhang, Kreuzer: Könyörgés. 20.30: Tánczene. 21.15: Szimfonikus hangverseny. 22: Orosz dalok.

Varsó. 20.15: Varsói filharmonikusok hangv. Bach: Brandenburgi hangverseny. Beethoven: Hegedűverseny. Wertheim: Szimfonikus változatok, Ráthaus: II. Szimfonia.
Bécs. 20.05: Weber: „Büvös vadász“ opera.

Szombat, november 2.

Budapest. 9.15: Ujsághírek. 10: Egyházi zene, Mozart: Requiem, Beethoven: Gyászinduló. 12: Déli harangzó, időjárásjelentés. 12.05: A rádió házi-kvartettjének hangversenye. 12.25: Hírek. 13: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés. 14.30: Hírek, élelmiszerárak. 16: „Missziós üzenetek“ című előadás. 16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 17.10: Harsányi Kálmán költeményei. 17.40: Fedák Sári rádióestje. 18.40: A m. kir. Operaház hangversenye, Verdi: Szicíliai vécsernye — megnyitó, Puccini: Pillangó kisasszony, Leoncavalló: Bajazzo — ábránd. Puccini: Turandot — ábránd. 19.45: „A molnár és gyermekei“ című színmű. 22: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek, Chopin: Gyászinduló, Sibelius: Valsi triste, Beethoven: Athén romjai, Schubert: III. szimfonia, Boito: Mefistofeles — ábránd, Händel: Messias.

Bécs. 20.5: Szimfonikus hangv. Mozart, Schubert, Beethoven, Gounod, Wagner, Schumann, Schubert műveiből.
Belgrad. 22.20: Szórakoztató zene.
Pozsony. 19.5: Szórakoztató zene. 20: Közv. Prágából. 20.35: Gramafon. 22: Közv. Prágából.

Breslau. 20.30: „Magazin“ hangjáték.
Brünn. 19.05: Hangverseny.

Bukarest. 20: Székely énekművész dal-estje. 20.45: Jazz-zene.

Daventry. Vonóségyes.

Frankfurt. Éjjel 1 órakor a stuttgari hatnapos verseny közv.

Hilversum. 20.45: Munkások rádióegyetesének hangv.

Kattowicz. 20.30: Hangverseny közv. Varsóból.

Kassa. 21.35: Gramafon. 22: Közvetítés Prágából.

Königsberg. 20.50: Hangverseny Brahms, Haydn. stb. műveiből.

Krakko. 20: Közvetítés Varsóból.

Lipce. 19: Brand „Hopkins gépész“ c. operája.

London. 19.45: Liszt-dalok. 20.30: Parkington ötös hangversenye Massenet, Chopin, Korál, Bühm, Liszt, stb. műveiből.

München. 19.30: Hangverseny.

Ostrava. 19.05: Közvetítés Brünnből. 20: Közvetítés Prágából. 21.35: Gramafon.

Stuttgart. Éjjel 1 órakor: Hatnapos verseny közvetítése.

Toulouse. 21.45: Szimfonikus hangv. Schubert, Ravel, Suppé műveiből.

Graetz: Volkstümliche Geschichte der juden

3 kötet ára

480 lei (és portó)

Kapható az Uj Kelet

könyvostályában

Csupa jó könyv feláron

(Az egyik legkomolyabb magyar könyvkiadó, a Népszava könyvkiadó könyvei)

Kaphatók az Uj Kelet könyvostályában

1	A. Leonid	A pince mélyén	136	helyett	68
2	Balzac	A lidérc ktv.	35		17
3	Csehov	A fekete barát	110		55
4	Csehov	A koldus	110		55
5	Csehov	A vizsgálóbíró	136		68
6	Farkas	Kisértetek	86		43
7	Freossen	Az „Anna Hollmann“ elsőlyedése	68		34
8	Gogoly	Tanyai esték	144		72
9	Hamsun	Őszi csillagok	68		34
10	Hugo	A tenger munkásai 2 kötet	170		85
11	Keleti	Csókolatom az anyosomat	22		11
12	Multatuli	Max Aavelar	144		72
13	Rubin	Egy szegény diák feljegyzesei	7		3,50
14	Wells	A felszabadult világ	82		41
15	Wells	Ugh Szumi	82		41
16	Zola	Az álom	78		39
17	Zola	A pénz	102		51
18	Zola	Róma	256		128
19	Zola	Páris	222		111
20	Zola	Jó polgári koszt	102		51
21	Zola	Claude vallomásai	96		48
22	Szalay	Az eltető halál	42		21

Olcsó ifjúsági könyvek:

23	Ego	Dacos Miska	48		24
24	"	A régi ház gyermekai	52		26
25	Mesekincs	a világ népeinek meséiből, kötve	76		38

100 lejan aluli rendelésnél csak a előzotes fizetés mellett

Vágja ki és küldje be:

Az Uj Kelet könyvostályának

CLUJ

Alulírott megrendelem a „Csupa jó könyvek“ következő számait:

A könyveket kérem utánvétellel küldeni
A könyvek árát egyidejűleg küldöm

alulírás

Szerkesztőség
Strada Baron L. P

Telefon

Éjjel telefon

„LÖFIZET“

Égés évre

Félévre

Negyedévre

Egy hónapra

X. évfolyam

19

Novem a h

569. év

Egy külön

Vannak esetek, váltáságos nemzetet, mint előnyét egy nagy nemzet. Ezek a kivételesé annál jelentősebbé azt a berlini Böss igazolja: a panamai bereknek nem érdemletni. Nem érdem szerű tényről fogynak nincs érteke a nagysága iránt, sőt rosszul vannak meg hogy egy keleten egészen jelentéki miatt olyan parázs amilyenre nálunk mita liga tagjai szetesen nem panaminkább azok érdeke

Böss berlini főporetinkhez viszonytár a panama terület a panama terület 400 márkáért kapó egyébként nem is futu bundapanama ma lebonyolítása torlázott látogatób is sejtve, hogy a érdemes panamai Németország — skrupulózus ország hol a panamák társajót azonnal tüze másik hőst: Sklaciálisa pártból s nem tul sok rajótömegek alig vártamester német föld Tegnap megtört való lépés, de Bnem sok örömet Ellenkezőleg, alig bórét holmi dem amelyeket hangos közepette kínáltak rére. Szegény a fmondotta Böss s panamahősnek ne delkeznie a mártimiert is rendőri főtömegek kitüntető

Németországban jó üzlet a panam a országban a p nek sem feltétlen laki a közvagyon isztenciáját és éreit. Röviden és v választotta meg h mistának született terrel keletebbre k a dicsőséges nap ivelő karrierje ne a legderüsbbe me get. Ha néhány e tebbre születik, és mondjuk a li egészen bizonyos tott volna tünteté séllene való hivatal élene iszcsenálha adta nép.

Valljuk meg, a tetésa mi szemün lan dolog. Az ér dával Romániában misták ellen való műhelyekben meg rendőrségnek éjje és télen, a napnak percében perman niók s a panamifutást rendeznéne